

RANDKRANT

Maandblad over de Vlaamse Rand · september 2019 · jaar 23 · #06

FR · DE · EN

traductions
Übersetzungen
translations

**Nederlands houdt
stand, maar...**

Joris Potvlieghe
**De zoektocht naar
de juiste klank**

Jan Hautekiet
en Peter Vandermeersch
**'Probeer goed te zijn
in wat je doet en
beleef er plezier aan'**

**Dringend meer
plaats nodig in
secundaire scholen**

+ AGENDA

Choreograaf Wim Vandekeybus

**'Ik wil het niet
hebben over
vandaag'**

Marina Dewit uit Tervuren werd in juni door Finke Jacobs aangeduid om **deketing** voort te zetten.

Sterker in lichaam en geest

plekken in de natuur ontdekken. Dan merk je dat er heel veel groen is rond Brussel. Een hele dag door de natuur stappen zonder een winkeltje of café te kruisen, dat is uniek.'

TERVUREN, ALLELUJA

'De ligging van Tervuren, dicht bij de Ring en pal tussen Brussel en Leuven, is een pluspunt. Van hieruit kan je alle kanten uit. Ook met de tram of de bus. Het sluiptverkeer is dan weer een heikel punt. Maar hoe krijg je dat opgelost?' Naast literaire uitstapjes werkt Marina al ruim tien jaar als vrijwilligster voor AFS, een internationale uitwisselingsorganisatie die jongeren helpt de wereld te ontdekken. 'Je leert omgaan met andere culturen. Heel boeiend. We waren al zes keer gastgezin voor buitenlandse enthousiastelingen die hier een jaar schoolliepen of vrijwilligerswerk kwamen verrichten. Je haalt de wereld in huis en ontwikkelt een open geest.'

GENIETEN

'Pluk de dag is mijn motto. Genieten van het leven, niet klagen en zagen over onbenulligheden of zaken die er niet toe doen. Ik probeer positief te staan in het leven en negatieve mensen te ontwijken. Genieten van de kleine dingen die je hebt. Die waarden geef ik ook aan mijn kinderen mee. Je moet doen wat je graag doet.'

'Een stadsmens kun je mij zeker niet noemen. Ik vind het nogal snel te druk. Ik hou meer van de rust. Mijn lievelingsplek? Waar er natuur en zuivere lucht is, weg van de drukte. Tai chi is nog zo'n passie van mij. Het is een manier om via langzame lichaamsbewegingen tot rust te komen en je evenwicht te vinden. Zo word je sterker in lichaam en geest.'

TEKST David Bitoune • FOTO Filip Claessens

Werken voor en met mensen is haar ding. Dat kunnen doen in haar geboortedorp Tervuren ervaart ze als een luxe. 'Ik ben geboren en getogen in Tervuren. Met de fiets ben ik in een wip op mijn werk in de bibliotheek. De boekenaankoop en het organiseren van themagerichte activiteiten voor kinderen zijn mijn dada. Je moet interesse wekken bij de jeugd. Mits wat creativiteit lukt dat aardig. Met onze projecten schuimen we in Groot-Tervuren de scholen af en streven we er naar om er leuke opdrachten aan te linken. Dat maakt hen enthousiast.'

TWEDE ADEM

'Tervuren is aan een revival toe. Pakweg vijftien jaar geleden was het hier doods. Nu is de gemeente levendig en actiever dan ooit. Je kan er het hele jaar door heel wat activiteiten meepikken. In CC de Warandepoort bijvoorbeeld, waar je leuke programma's kan volgen, of de speeltuintjes voor de kleinsten, de braderieën. Ook de horeca herleeft met leuke nieuwe restaurants en cafés en gezellige terrasjes. Er is zelfs een jaarlijks foodtruckfestival. Dat alles lokt de mensen naar buiten en verenigt. Er valt hier altijd iets te beleven en te ontdekken.'

Qua natuur is Tervuren gezegend, zo ervaart Marina. 'Het park bijvoorbeeld, dat naar het Zoniënwood leidt. Of het geweldige arboretum, één van de juweeltjes van de groene kroon rond Brussel. Mensen zijn vaak verwonderd hoe mooi het hier is en laten dat ook blijken. Fietsen en vooral wandelen zijn mijn grote hobby's. De hele regio heeft veel te bieden op dat gebied. De zogenaamde GR-routes, de gemarkeerde paden met wit-rode of geel-rode strepen, horen daar onder meer bij. Ze laten je de mooiste

AGENDA
SEPTEMBER 2019

UIT IN DE RAND

Hip, hop & happening

Blijven stromen

De Rand + Liberdade

VERDELING RandKrant september wordt bus-aan-bus verdeeld in Grimbergen, Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezemaal-Oppeem, Tervuren, Overijse en Hoellaart.

17

22

10
27

INHOUD

04

10

14

06 VAN **ASSET** TOT **ZAVENTEM**

12 OP**VERKENNING**

13 MIJ**NGEDACHT**

14 LEVEN**SKUNST**

19 **MIDDEN** IN

21 GOED**GEKRUID**

22 **INTERVIEW**

24 **BOUW**WERK

32 GEMENGDE **GEVOE**LENS

Nederlands houdt stand, maar..

De kennis van het Nederlands in de Vlaamse Rand is de voorbije vijf jaar niet noemenswaardig gedaald en dat ondanks de sterke instroom van anderstaligen. Tot die conclusie komt de tweede Taalbarometer over de Vlaamse Rand, al is - zoals zo vaak in de Rand - de ene gemeente de andere niet.

FR

De zoektocht naar de juiste klank

'Elk instrument is uniek, een meesterwerk op zich door de keuzes van zijn maker.' Verborg in het golvende groen rond Galmaarden ligt het atelier van Joris Potvlieghe, gerenommeerd orgel- en clavichordenbouwer. Zijn werk wordt wereldwijd geapprecieerd door liefhebbers van de pure, zuivere muziek.

DE

'Probeer goed te zijn in wat je doet en beleef plezier aan'

Jan Hautekiet en Peter Vandermeersch staan beide op een keerpunt in hun leven. Een goed moment om het met hen te hebben over wat loslaten en ouder worden met een mens doet. 'Denken dat je onvervangbaar bent, is een illusie. In essentie gaat ouder worden over loslaten.'

EN

COLOFON RandKrant verschijnt maandelijks (niet in januari, juli en augustus) op 98.000 exemplaren. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant. • **Realisatie** vzw 'de Rand' • **Hoofdreducteur** Geert Selleslach • **Eindredacteur** Ingrid Laporte • **Fotografie** Filip Claessens en David Legréve • **Redacteuren** Michaël Bellon, David Bitoune, Bart Claes, Tina

Deneyer, Tine De Wilde, Herman Dierickx, Nathalie Dirix, Karla Goetvinck, Gerard Hautekeur, Joris Herpol, Joris Hintjens, Tine Maenhout, Ines Minten, Anne Peeters, Tom Serkeyn, Wim Troch, Fatima Ualgasli, Sofie Vandenberg, Luc Vanheerentals, Lene Van Langenhove, Dirk Volckaerts en Heidi Wauters • **Website** Dorien De Smedt **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.randkrant.be • **Verantwoordelijke uitgever** Eddy Frans, Agentschap 'de Rand', Witherendreef 1, 3090 Overijse • **Vormgeving** Janssen & Janssen Creative Content, Gent • **Druk** Corelio, Erpe-Mere • RandKrant wordt gedrukt op FSC(i)-gecertificeerd papier - licentienummer: FSC-C004762

Nederlands houdt stand, maar...

De kennis van het Nederlands in de Vlaamse Rand is de voorbije vijf jaar niet noemenswaardig gedaald en dat ondanks de sterke instroom van anderstaligen. **TEKST**Tina Deneyer • **FOTO** Filip Claessens

Tot die conclusie komt de tweede Taalbarometer over de Vlaamse Rand. Het Nederlands houdt dus stand, al is - zoals zo vaak in de Rand - de ene gemeente de andere niet. De tweede Taalbarometer van BRIO, het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum peilde vijf jaar na het eerste onderzoek opnieuw naar de taalkennis en het taalgebruik van een representatieve groep van 2.500 inwoners uit de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand.

'Het aantal mensen dat aangeeft goed tot uitstekend Nederlands te spreken, is licht gedaald van 69,9 in 2014 naar 68,5 procent in 2019. Dat verschil is wat we in wetenschappelijke termen 'niet significant' noemen. Je mag dus eigenlijk zeggen dat de kennis van het Nederlands dezelfde is gebleven', legt BRIO-onderzoeker Rudi Janssens uit. 'Hetzelfde geldt trouwens voor de kennis van het Frans, die lichtjes steeg van 79,2 naar 79,6 procent. Het Engels maakt wel een duidelijke sprong van 44,2 in 2014 naar 50 procent. Vooral bij de huidige twintigers die school liepen in het Franstalig onderwijs zie je een forse stijging van de kennis van het Engels. Voor hen is Engels in de Rand een alternatief voor het Nederlands. Opvallend is ook dat intussen al een derde van de randbewoners drietalig is. Dat weerspiegelt zich in het taalgebruik. Randbewoners gebruiken minder vaak het Nederlands als enige contacttaal in de winkels of met de burens. Er is een verschuiving naar een combinatie van het Frans en het Nederlands.'

VIA DE SCHOOL NAAR DE HUISKAMER

De Taalbarometer onderzocht, net als vijf jaar geleden, ook het verband tussen taalkennis en nationaliteit. Daaruit blijkt dat alleen bij de Belgen de kennis van het Nederlands daalt. 'Bij de niet-EU-burgers zie je de omgekeerde beweging', merkt Janssens op.

'In 2014 kende 14,6 procent van hen Nederlands, nu is dat 24,5 procent. Dat is een stevige stijging. Ik vermoed dat enerzijds de inspanningen van het beleid lonen en dat anderzijds ook de kennis van het Nederlands op de arbeidsmarkt almaar belangrijker wordt. Dat maakt dat mensen de taal gaan leren.' Een deel van de verklaring is ook dat het Nederlands via de school binnen sijpelt in anderstalige gezinnen. 'Dat zie je bijvoorbeeld goed bij gezinnen waar er thuis Nederlands noch Frans wordt gesproken. Almaar meer ouders kiezen er in dat geval voor om hun kinderen naar een Nederlandstalige school in de Vlaamse Rand te sturen. Zij leren Nederlands op school en brengen zo de taal binnen in de huiskamers.'

GROTE VERSCHILLEN

Geografisch geeft de Taalbarometer een aantal opmerkelijke verschillen aan. Zo spreken in de faciliteitengemeenten meer mensen Nederlands dan vijf jaar geleden. 'Vooral bij de jongeren onder de 30 jaar neemt de kennis toe: van 35,6 naar 44,4 procent. Dat is goed nieuws, want het cijfer van die jongste leeftijdsklasse zegt veel over het potentieel van het Nederlands in die gemeenten. De faciliteitengemeenten worden net als de andere van de Vlaamse Rand wat diverser, en in de zes komt dat het Nederlands blijkbaar ten goede', meent Janssens. Maar er is ook minder goed nieuws. Hoewel de kennis van het Nederlands in de totale Vlaamse Rand dan wel ongeveer status-quo is gebleven, is ze in de zogenoemde 'tewerkstellingsgemeenten' Vilvoorde, Machelen en Zaventem er sterk op achteruit gegaan. 'Daar zie je inderdaad een forse daling van 71,6 naar 63,1 procent. De migratiedruk is in de kanaalzone een stuk groter dan elders. Er wonen veel meer mensen met een andere thuistaal dan het Nederlands of het Frans dan in de andere gemeenten van de Rand. Hun eerste keuze na hun

thuistaal is bijna altijd het Frans en dus heeft het Nederlands het in die tewerkstellingsgemeenten extra moeilijk.'

INZETTEN OP TAALBELEID EN OEFENKANSEN

De Taalbarometer formuleert traditiegetrouw ook een aantal aandachtspunten voor de beleidsmakers in de Vlaamse Rand. 'De toenemende diversiteit stelt het beleid voor een aantal belangrijke uitdagingen', concludeert Janssens. 'Steeds meer niet-Nederlandstaligen kiezen voor het Nederlandstalig onderwijs in de brede Vlaamse Rand, met een diverse schoolpopulatie tot gevolg. Het beleid heeft daar de voorbije jaren op ingespeeld, maar forse inspanningen blijven nodig. Het is en blijft volgens mij een van de grootste uitdagingen voor het beleid. Belangrijk om in het achterhoofd te houden, is dat een verplicht inburgeringsbeleid maar een beperkt deel van de huidige niet-Belgi-

'Taalbeleid moet ruimer gezien worden dan de verplichte taalcursussen.'

sche inwoners van de Rand bereikt. Taalbeleid moet dus veel ruimer gezien worden dan de verplichte taalcursussen.'

Dat blijkt ook uit het oordeel van de randbewoners over een aantal beleidsmaatregelen die mensen moeten aanzetten om Nederlands te leren. 'Maatregelen die het Nederlands opleggen, blijken uit de analyse van de Taalbarometer wel de goedkeuring van de Nederlandstaligen weg te dragen, maar anderstaligen reageren afwijzend', stelt Eddy Frans, algemeen directeur van vzw 'de Rand', vast. 'Oefenkansen Nederlands aanbieden daarentegen wordt door iedereen als positief beoordeeld. Die informele stimulans en taalpromotie is net waar vzw 'de Rand' al jaren op inzet. Tegelijk toont de Taalbarometer aan dat we verder moeten werken aan de ontwikkeling van instrumenten om het Nederlandstalige karakter van onze sportclubs te ondersteunen. Inwoners met een andere

taalachtergrond blijken namelijk vooral lid te worden van sportverenigingen.'

Inspelen op de intrinsieke motivatie om Nederlands te leren en te gebruiken is volgens vzw 'de Rand' cruciaal. En dat is precies ook de manier waarop het Huis van het Nederlands in Brussel al jaren te werk gaat. 'Hoewel de context in Brussel niet dezelfde is als die in de Vlaamse Rand lopen de tendensen toch voor een groot stuk gelijk', meent Gunther Van Neste, directeur van het Huis van het Nederlands Brussel. 'Precies daarom kan het voor lokale besturen en organisaties zoals vzw 'de Rand' en het Huis van het Nederlands nuttig zijn om expertise en hulpmiddelen te delen.'

GEDIVERSIFIEERDE AANPAK

De diversiteit die de Vlaamse Rand kenmerkt qua taalkennis en taalgebruik kan dus maar beter worden doorgetrokken in het taalbeleid. Die boodschap geeft ook Ben Weyts (N-VA), uittredend Vlaams minister voor de Vlaamse Rand, mee aan de volgende Vlaamse regering. 'Dankzij de nieuwe Taalbarometer hebben we nu herhaald en stevig onderbouwd studiewerk waaruit blijkt dat de Vlaamse Rand een soort lappendeken is. Dat heeft tot gevolg dat je een andere aanpak nodig hebt naargelang het gaat over residentiële gemeenten met klassieke verfransingsproblemen of de tewerkstellingsgemeenten die met sociale aspecten kampen en waar de noden heel anders zijn. De studie toont ook aan dat de Vlaamse scholen in de Rand een goede motor zijn voor het Nederlands. Wie kiest voor Nederlandstalig onderwijs, zelfs al wordt er thuis een andere taal gesproken, heeft een grotere kans om op termijn ook thuis het Nederlands te gebruiken. Dat biedt kansen. Via de schoolpoort kunnen we niet alleen kinderen, maar ook hun ouders binnendoosden in de Vlaamse gemeenschap. We kunnen dit ondersteunen door bijvoorbeeld binnen de schoolmuren nog meer cursussen Nederlands aan te bieden voor volwassenen, terwijl er opvang wordt voorzien voor de kinderen. Nu al lopen er 21 van zulke projecten in de Vlaamse Rand.'

Dat klinkt als muziek in de oren van Fatima Lamarti (SPA), schepen voor Sociaal Beleid

en Gelijke Kansen in Vilvoorde, een van de tewerkstellingsgemeenten waar het Nederlands rake klappen krijgt. 'Een drietal scholen in Vilvoorde bieden samen met het centrum voor basiseducatie zulke conversatieklassen Nederlands aan. En die zijn een succes, vooral omdat ze heel laagdrempelig zijn en perfect inspelen op een belangrijke behoefte. Anderstalige ouders zijn namelijk op zoek naar een manier om een basiskennis Nederlands te verwerven, zodat ze met de leerkrachten en directie kunnen communiceren en hun kinderen wat kunnen helpen. Een echte cursus die maanden of jaren duurt, schrikt hen af. Zo'n conversatiegroep is voor hen het perfecte alternatief. Het is cruciaal dat er in Vilvoorde en de andere tewerkstellingsgemeenten sterker wordt ingezet op zulke initiatieven, want die maken echt een verschil. Studies als die van de Taalbarometer zijn heel interessant, maar cijfermateriaal wordt pas nuttig als het beleid er ook iets mee doet.'

 www.docu.vlaamserand.be

'De kennis van het Nederlands daalt bij de Belgen, bij niet EU-burgers zie je het omgekeerde.'

FR

LE NÉERLANDAIS RÉSISTE, MAIS...

Au cours des cinq dernières années, la connaissance du néerlandais dans le Vlaamse Rand n'a pas enregistré de baisse notable, malgré un afflux important d'allochtones. On observe le même phénomène pour la connaissance du français. Par contre, l'anglais réalise une nette progression. C'est la conclusion tirée par le deuxième Baromètre linguistique consacré au Vlaamse Rand. Il existe une série de différences surprenantes sur le plan géographique. C'est ainsi que plus de personnes parlent le néerlandais dans les communes à facilités par rapport à il y a cinq ans. Bien que la connaissance du néerlandais dans l'ensemble du Vlaamse Rand n'ait pratiquement pas évolué, elle accuse une forte baisse de 71,6 à 63,1 pourcent dans les communes dites 'd'emploi' que sont Vilvoorde, Machelen et Zaventem, selon le chercheur Rudi Janssens de BRIO. Ce qui est encore plus étonnant est la baisse de la connaissance du néerlandais auprès des Belges. On constate une évolution inverse parmi les citoyens non-ressortissants de l'UE.

Asiat anders bekeken

VILVOORDE Wie snel is, kan nog een aantal activiteiten meepikken op de Asiat-site in Vilvoorde. De oude Asiat-legerkazerne bruiste deze zomer van de activiteit. Een aantal maanden geleden kocht het stadsbestuur de site en liet er allerlei organisaties gebruik van maken. Het resultaat was *De zomer van Asiat*, een mengelmoois van zowat honderd activiteiten. De Horst-expo *Fallen empires and refound desires* (nog tot 15 september) met onder meer een indrukwekkend kunstwerk in een van koeltorens langs de Zenne, lokte al flink wat nieuwsgierigen. Op 13, 14 en 15 september vindt op de Asiat-site ook nog het *Horst Arts and Musci Festival* plaats. Die drie dagen staan kunst, architectuur en muziek centraal. 'We geven opnieuw een platform aan baan-

brekende elektronische muziek. Op vier podia treden over de drie dagen zestig artiesten op', klinkt het bij de organisatie. 'Het wordt een symbiose van kunstwerken, scenografie, architectuur en muziek.' Wat er nadien met de Asiat-site zal gebeuren, is nog niet duidelijk. Het stadsbestuur bekijkt de komende maanden wat er goed heeft gewerkt en gaat dan op zoek naar partners om de site voor een langere periode te beheren. - TD

i Meer over de Zomer van Asiat op www.vilvoorde.be/dezomer-vanasiat en over het Horst Arts and Music Festival op www.horstartsandmusic.com

De geschiedenis in affiches

TERVUREN De Heemkundige Kring van Tervuren exposeert van 23 september tot 3 november de mooiste, grappigste en meest bijzondere affiches uit zijn rijke archief in cultuurcentrum De Warandepoort in Tervuren. 'Een selectie maken was niet gemakkelijk', vertelt Jean-Pierre Van den Waeyenberg van de Heemkundige Kring. 'Een aantal affiches hebben we gekozen omdat ze grafisch knap zijn, maar het kunnen evengoed ook affiches zijn die gewoon grappig zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan eentje waar wordt aangekondigd dat er een heel pak 'koebeesten' te koop zijn. Andere hebben dan weer een grote historische waarde. Bijvoorbeeld een affiche van een notaris die de verkoop bekendmaakt van de Kapellenkerk in Tervuren tijdens de Franse revolutie.' De expo *Achter het raam en op de muur* is gratis te bezichtigen tijdens de openingsuren van CC De Warande. - TD

En we springen en we dansen en we zijn zo blij

DILBEEK/HUIZINGEN De eerste zondag van september staat met het Gordelfestival garant voor een hele dag fiets- en wandelplezier in de Vlaamse Rand. Vanuit het provinciedomein van Huizingen en het centrum van focusgemeente Dilbeek vertrekken tientallen fiets- en wandeltochten. Nieuw dit jaar is de Omloop Groene Gordel met start en aankomst in Dilbeek. 'Het gaat om een nieuwe fietstocht voor geoefende wielertoeristen', legt Pieter Cocquyt van organisator Flanders Classics uit. 'Je kiest tussen een rit van 100 of 140 km die je langs de mooiste plekjes van de Vlaamse Rand brengt. Je fietst de hele tijd aan je eigen tempo en in onze bevoorradingspunten word je in de watten gelegd.'

Het Gordelfestival gaat er prat op om naast het sportieve luik ook een waaier activiteiten voor gezinnen aan te bieden. In Huizingen komen kinderen en jonge gezinnen aan hun trekken. 'Daar planten we een VIK-dorp neer voor onze Very Important Kids. Daar ontdekken ze streekproducten tijdens kookworkshops op kindermaat', legt Cocquyt uit. 'Er is ook een babydorp, een springkastelendorp en een stille disco. Juf Roos, Radio Oorwoud, Kaatje en #LikeMe zorgen voor livemuziek.'

In Dilbeek ligt het accent op cultuur en jongeren. 'In Dilbeek mikken we op jongeren met een Urban Village. We laten hen een hele resem urban sporten ontdekken. Denk maar aan skaten, freestyle BMX en breakdance. Je kan je ogen de kost geven tijdens de demonstraties en het zelf eens proberen tijdens de initiaties.'

Dankzij vzw 'de Rand' kun je in Dilbeek ook een onvergetelijk moment beleven in de Sky-Watch. Op een platform word je naar een hoogte van 50 meter gehesen en kun je genieten van een spectaculair 360°-uitzicht over Dilbeek en omgeving. Wie de troeven van de Vlaamse Rand eens vanuit de lucht wil zien, kan dat dus in de Sky-Watch tussen 12 en 17 uur. - TD

i Het Gordelfestival vindt plaats op zondag 1 september. Alle informatie vind je op www.gordelfestival.be

Bosuil viert feest

JEZUS-EIK Gemeenschapscentrum de Bosuil in Jezus-Eik, een van de zeven gemeenschapscentra van vzw 'de Rand', viert dit jaar zijn 35e verjaardag. De eerstesteenlegging van het gebouw aan de Witherendreef vond eind 1979 plaats. In 1984 opende de Bosuil dan uiteindelijk de deuren. 'In die 35 jaar zijn we geëvolueerd van een cultuurhuis naar een echt gemeenschapscentrum', stelt centrumverantwoordelijke Geoffrey Heyrbaut vast. 'De focus is in de loop der jaren verlegd van puur culturele programmering naar aandacht voor ontmoeting via allerlei projecten voor en met de mensen van Jezus-Eik.' Niet alle Jezus-Eikenaren waren trouwens bij de start midden jaren 80 even enthousiast over de Bosuil. 'Dat had met verschillende factoren te maken', vertelt Heyrbaut. 'Zo was er bijvoorbeeld al een cultureel centrum in hartje Overijse. En dat leidde tot wat wrevel, ook met het gemeentebestuur. Gelukkig is ook dat geëvolueerd. We werken intussen al een heel aantal jaren goed samen met de gemeente en andere lokale actoren in de Druivenstreek.' 35 jaar worden, dat vraagt uiteraard om een feestje. 'We doen dat op 7 september op gepaste wijze, met een groot geanimeerd feest in eighties-stijl. We maken van de gelegenheid gebruik om een hele reeks mensen, die in de loop der jaren hun steentje hebben bijgedragen aan het succes van de Bosuil, eens flink in de watten te leggen.'

• TD

Kleurrijke skatemoves

LOT Het skatepark in Lot, deelgemeente van Beersel, heeft deze zomer een metamorfose ondergaan. Graffitikunstenaar Koen Eres Deweerdt nam het in opdracht van de gemeente onder handen. Hij was eerder al aan de slag als graffiti-artiest op openbare plekken in onder meer Halle en Lennik. 'Ik kom met vrienden uit de buurt zelf vaak skaten in Lot', vertelt Deweerdt. 'Het skatepark is heel tof en goed gemaakt, maar ik vond het toch wat grijs. Daarom nam ik contact op met het gemeentebestuur en kreeg groen licht om er iets kleurrijkers van te maken.' En kleurrijk is het zeker. Het skatepark is sinds een paar weken gehuld in fel groene, gele en blauwe kleuren. Als extraatje is er ook een soort Twister-spel in verwerkt. Een draai aan het rad bepaalt welke skatetruc op welk kleurvak moet worden uitgevoerd. • TD

Grimbergen wil op termijn één hoofdbibliotheek overhouden in deelgemeente Strombeek. Dat betekent dat het bijhuis in de Charleroyhoeve de deuren zal sluiten. • Living Tomorrow, het Huis van de Toekomst in **Vilvoorde**, wil tegen 2021 een nieuwbouw optrekken met onder andere een hotel en restaurant en een toren van 50 meter die vanaf de Brusselse Ring zichtbaar zal zijn. Kostprijs: 23 miljoen euro. • Omdat er te veel problemen zijn met de bagagesortering op Brussels Airport in **Zaventem** komt er binnen twee jaar een nieuw bagagesysteem. • Het brandstoffenbedrijf dat een tankstation wil bouwen aan de Edingssteenweg in **Asse** gaat in beroep tegen de weigering van het gemeentebestuur. • Sporthal Molenbos in **Zellik**, die sinds 2016 leegstaat, wordt dit jaar afgebroken. • KSA **Grimbergen** moet op zoek naar nieuwe lokalen. De huidige locatie in de Prinsenstraat voldoet niet meer aan de brandveiligheid. • Afvalintercommunale Interza, waarvan **Zaventem**, Steenokkerzeel, Kampenhout, **Wezembeek-Oppem** en **Kraainem** deel uitmaken, koopt vier camera's om sluikestorten op heterdaad te kunnen betrappen. De eerste zeven maanden van dit jaar zijn in de betrokken gemeenten al meer dan 1.000 sluikestorten opgeruimd. • Hulpverleningszone Oost, dat een brandweerpost heeft in **Overijse**, liet 16 brandweerwagens bestickeren om aandacht te vragen voor de gevaren van woningbranden. • Koerierdienst Deliveroo, die maaltijden van restaurants aan huis bezorgt, wordt binnenkort actief in **Zaventem**, **Grimbergen**, **Diegem**, **Vilvoorde** en **Sint-Pieters-Leeuw**. • De vzw Eigen Thuis, een instelling die dertig volwassenen met een zware fysieke beperking huisvesting en zorg biedt, krijgt groen licht voor een nieuwbouwproject aan de Beukendreef in **Grimbergen**. • 14,5 miljoen euro. Dat is de kostprijs van

het nieuwe politiecommissariaat waar binnen twee jaar de 121 medewerkers van politie **Zaventem** hun intrek zullen nemen.

- Het gloednieuwe scoutslokaal Imbroek in **Zaventem** werd officieel geopend.

- Net achter het pittoreske poorthuis aan de A12 wil de gemeente **Meise** het natuurgebied Neromhof met zo'n 10 ha uitbreiden.

- **Sint-Pieters-Leeuw** liet de eerste beveiligde fietskluis plaatsen aan het station van **Ruisbroek**.

- Handelaars aan de Brusselsesteenweg tussen **Kobegem** en het station van **Asse** vrezen de nakende wegwerkzaamheden. Zij zullen in het voorjaar van 2020 aanvangen en anderhalf jaar duren.

- Uit snelheidscontroles blijkt dat één op de drie bestuurders te snel rijdt op de heraanlegde Dansaertlaan, de invalsweeg tussen Sint-Agatha-Berchem en **Groot-Bijgaarden**.

- Het Hof Ter Smissen in **Dilbeek**, bekend uit de televisieserie Thuis, wordt afgebroken om plaats te maken voor 29 nieuwbouwwoningen. In het woonhuis, dat behouden blijft, komen twee appartementen en een commerciële ruimte.

- Uit een onderzoek van Vliegveldinfo.nl in samenwerking met AirMundo.com blijkt dat taxi's op Brussels Airport drie euro per kilometer kosten. Daarmee behoren ze tot de duurste van Europa.

- Uit een doorlichting van Audit Vlaanderen blijkt dat het sportbeleid in **Sint-Genesius-Rode** niet naar behoren functioneert. De Vlaamse overheid vraagt de gemeente om een actieplan op te maken.

- De Vlaamse Waterweg is gestart met de heraanleg van een deel van de rechteroever van het kanaal Brussel-Charleroi, tussen de De Bruyckerweg in **Drogenbos** en de Ring rond Brussel.

- Het kasteel, nu gemeentehuis van **Hoellaart**, in het Jan van Ruusbroecpark is definitief beschermd.

- Eind dit jaar, vier jaar later dan gepland, gaan de werken van start voor de bouw van de fietsbrug over de Brusselse ring in **Zaventem**. De fietsbrug is een belangrijk sluitstuk van de HST-fietsroute tussen Leuven en Brussel.

- Netbeheerder Elia investeert 8 miljoen euro in de vervanging van achttien oude masten van de hoogspanningslijn tussen Buizingen en **Drogenbos**.

• JH

Nieuwe graanschuur

LENNIK De Bree-Eikhoeve in Lennik, de grootste vierkantshoeve van het Pajottenland, wil in de toekomst aan bio-landbouw doen en opnieuw oude graansoorten kweken in samenwerking met een tiental boerderijen en een aantal brouwerijen. Initiatiefnemer is Geert Duyck, een van de drijvende krachten achter het geuzebier Drie Fonteinen. Het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei is opgezet met de plannen. 'Door de ecologische maatregelen van de voorbije jaren kreeg het landschap hier al een flinke boost', zegt Alwin Loecx van het Regionaal Landschap. 'Je ziet hier weer veldleeuwertjes in de lucht en klaprozen in de velden. Mede dankzij dit project wordt het Pajottenland opnieuw de graanschuur en de groentemand voor Brussel.'

De Bree-Eikhoeve is ook het vertrek- en eindpunt van *Bruegeliaanse Streken*, een wandelparcours langs hedendaagse kunst van het collectief Pep-In-Gen en een aantal gastkunstenaars. 'Nog tot 8 september kan je de wandellus van 5,5 km volgen', zegt Myriam Paridaens van Pep-In-Gen. 'Je wordt ondergedompeld in een authentiek Breugel-landschap met kunstingrepen die in dialoog gaan met de omgeving en een knipoog zijn naar Bruegel.' • TD

Plaats voor kunst en poëzie

GAASBEEK Op 6, 7 en 8 september vindt in Gaasbeek, deelgemeente van Lennik, de zesde editie plaats van het *September Festival*. Organisator de School van Gaasbeek, het artistieke platform dat in het oude gemeentehuis van Gaasbeek huist, biedt door het jaar heen artiesten uit binnen- en buitenland een woon- en werkplek aan. Op vrijdag 6 september leest acteur Dirk Roofthoofd voor uit eigen en andermans werk. Zaterdag 7 september krijgt het jonge artistieke talent dat het voorbije jaar in Gaasbeek resideerde de kans om zijn werk te tonen. Op zondag 8 september is er plaats voor poëzie. Onder meer Anne Provoost, Paul Demets en Xavier Roelens brengen hun bekende en minder bekende gedichten. • TD

i Meer over de School van Gaasbeek en het September Festival op 6, 7 en 8 september: www.deschoolvangaasbeek.eu

Dringend meer plaats nodig in de secundaire scholen

De secundaire scholen in de Vlaamse Rand hebben een gigantisch capaciteitsprobleem. Als de Vlaamse overheid niet meteen investeert, dreigt het tekort aan plaats tegen het schooljaar 2024-2025 onoverkomelijk te worden.

TEKST Bart Claes • FOTO Filip Claessens

De onderwijszone Dilbeek heeft dan 3.000 plaatsen tekort, terwijl de scholen in de aangrenzende zones volzet zijn. Wat dan?, kaart Jo De Ro (Open VLD), schepen van Onderwijs in Vilvoorde, de situatie aan. Hij werkte een noodplan uit en hoopt dat de nieuwe Vlaamse Regering hem daarin volgt.

De cijfers van de jongste capaciteitsmonitor – een studie van de Vlaamse overheid over vraag en aanbod in scholen – spreken voor zich. Tegen het schooljaar 2024-2025 zijn er in Vlaanderen 22.937 plaatsen tekort in het basisonderwijs. De vorige Vlaamse Regering heeft subsidies toegewezen voor schoolinvesteringen tot 2021, goed voor 2.294 extra plaatsen. Nog 20.643 plaatsen te gaan dus. In het secundair onderwijs is de situatie nog nijpender. Daar zijn er liefst 63.911 extra plaatsen nodig. Er staan uitbreidingsprojecten op stapel die 16.126 plaatsen opleveren. Zoals het er nu voor staat, is er dus voor 47.785 leerlingen in Vlaanderen geen plaats in het schooljaar 2024-2025.

NOODPLAN

Dat laat zich ook in de Vlaamse Rand voelen. Daarom lanceerde Jo De Ro net voor de vorige Vlaamse parlementsverkiezingen een noodplan. De schepen van Onderwijs in Vilvoorde is ook ondervoorzitter van de OVSG, de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten. Hij raakte niet opnieuw verkozen in het Vlaamse Parlement, maar zijn plan ligt er nog

wel. 'Klaar om opgepikt te worden', hoopt hij. 'Want ik kan me niet voorstellen dat er een partij in de Vlaamse Regering stapt zonder dit capaciteitsprobleem hoog op de agenda te zetten. Anders is het schuldig verzuim. We hebben geen tijd te verliezen.'

'De nood is het hoogst in de onderwijszone Dilbeek.' Daarin zitten de gemeenten Dilbeek, Affligem, Asse, Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel, Meise, Merchtem, Opwijk, Ternat en Wemmel. 'In heel die zone is er een tekort van 3.000 plaatsen. Als je dan in buur-

'Nu ingrijpen of we hebben een gigantisch tekort in 2024-2025.'

zones Vilvoorde, Halle en Brussel geen extra leerlingen meer kan opvangen, sta je voor grote problemen. Er moeten nu oplossingen komen, want een bouwdoos vraagt jaren voorbereiding. Als er vandaag geen werk van wordt gemaakt, halen we 2024-2025 niet.'

VOORKOOPRECHT

De hoge grondprijzen vormen een rem op nieuwe investeringen. Scholen krijgen wel Vlaamse bouwsubsidies, maar niet voor de aankoop van een terrein. En die terreinen zijn gegeerd door bouwpromotoren die er

liever dure woningen of winkelcentra zien. In zijn noodplan stelt De Ro de oprichting van een fonds voor om 'onderwijsgronden' aan te kopen en een voorkeepsrecht zoals in de Vlaamse Rand al bestaat voor sociale woningbouw. 'Zo'n voorkeepsrecht geeft scholen en overheden als eerste het recht om panden en gronden aan te kopen als die kunnen dienen om de onderwijscapaciteit uit te breiden.'

ELEKTRONISCH INSCHRIJVEN

Meer en beter cijfermateriaal moet de nood nog beter in kaart brengen. De Ro pleit bovendien voor een ander systeem van elektronisch inschrijven. Vandaag kunnen ouders hun kinderen nog in verschillende onderwijszones inschrijven. 'Zo ontstaan er kunstmatige wachtlijsten, met alle stress voor de scholen, ouders en leerlingen tot gevolg. Een inschrijvingsstelsel dat heel Vlaanderen dekt en dat dubbele inschrijvingen onmogelijk maakt, kan hiermee komaf maken.'

Tot slot wil De Ro dat de Vlaamse overheid een stevig bouwprogramma op poten zet, uitgewerkt door de NV Scholen van Morgen, en een capaciteitsintendant aanstelt die dat programma coördineert en begeleidt. Nu is het aan de nieuwe Vlaamse Regering om op de verwachte capaciteitsnoden te anticiperen. In het noodplan van De Ro staan alvast concrete voorstellen. 'Wat er ook gebeurt, het moet snel gaan', waarschuwt hij.

De zoektocht

Een beetje verborgen in het golvende groen van de streek rond Galmaarden ligt het atelier van instrumentenbouwer Joris Potvlieghe. Zijn werk wordt wereldwijd geapprecieerd door liefhebbers van de pure, zuivere muziek. **TEKST** Anne Peeters • **FOTO** Filip Claessens

Hoe wordt iemand klavierbouwer? Het is meer dan een beroep. Het is een vak, een ambacht, een passie en misschien zelfs een roeping. Dat merk je als je Joris Potvlieghe (51) ontmoet. In zijn atelier in Tollembeek bouwt hij orgels en clavichorden. 'Van toen ik op mijn vijfde in het atelier van mijn vader tussen de houtkrullen speelde, wist ik dat ik instrumentenbouwer wilde worden.' Joris zijn vader is de orgelbouwer Ghislain Potvlieghe, zijn moeder is beeldhouwster Gis De Maeyer. Op zijn zeventiende bouwde Joris zijn eerste clavichord. Jos Van Immerseel was meteen gecharmeerd door dit allereerste instrument van de tiener. Ondertussen heeft hij een wachtlijst aan bestellingen. Potvlieghe heeft een sterke reputatie bij de muziekkenners. Barokspecialist Miklós Spányi koos bijvoorbeeld voor een instrument van Potvlieghe voor zijn opnames van het verzamelde klavierwerk van Carl Philipp Emmanuel Bach, dé clavichord-componist.

EEN VAK APART

De jongen van toen is ondertussen een in binnen- en buitenland gerenommeerde orgel- en clavichordenbouwer geworden. Voor de barokke Sint-Michielskerk in Leuven is Potvlieghe een Contius-orgel aan het bouwen, een prestigieus project. Het wordt een groot Bach-orgel met 39 registers. In zijn atelier staat de onderbouw van het Contius-orgel dat hij aan het bouwen is voor de gemeente Wondelgem. Een windlade waar de orgelpijpen in moeten komen, staat ervoor. 'Van eik. Soms wordt ook lindenhout gebruikt, maar daar komt sneller houtworm in.' Hij toont het snijwerk, legt uit hoe en waarom hij zelf zijn

DE

DIE SUCHE NACH DEM RICHTIGEN KLANG

Ein bisschen verborgen im wogenden Grün der Gegend um Galmaarden liegt die Werkstatt von Joris Potvlieghe, dem renommierten Orgel- und Clavichord-Bauer. Sein Werk wird weltweit geschätzt von Liebhabern der puren, reinen Musik. Aber wie kommt jemand darauf, ein vergessenes Instrument zu bauen? Joris folgte den Fußspuren seines Vaters Ghislain, studierte Musikologie, Musikgeschichte und Klavier. 'Und aufgepasst: Im

17. und 18. Jahrhundert waren Clavichorde sehr beliebt. In dieser Zeit fand man sie wichtiger als Clavizimbel oder Piano-forte. Danach sind sie in den Hintergrund getreten. Doch Johann Sebastian Bachs pädagogischer Klassiker *Das Wohltemperierte Klavier* ist für das Clavichord geschrieben worden. Das Clavichord war das Lehrinstrument, das man in dieser Zeit in den Wohnzimmern antraf, aber auch das Instrument für professionelle Musiker.'

naar de juiste klank

beenderlijm en vislijm maakt. 'Het lijkt wel of die één wordt met het hout; synthetische lijm vormt toch een dunne film die absorberend werkt bij trillingen en dat heeft dan weer invloed op de klank.'

Hij vertelt over het hout dat hij hoogstpersoonlijk gaat selecteren in de Jura en dat gekleefd moet worden met de vezel mee om de perfecte klank te krijgen. 'Gewoon verzaagen is geen optie.' Hij toont de speciale tinlegering die hij gebruikt om platen te gieten waarmee de orgelpijpen worden gemaakt. 'Da's zwaar werk, manueel allemaal, maar echt nodig, want als je dat machinaal doet, is de klank niet goed.' In de Sint-Servaasbasiliek van Grimbergen staat zijn eerste compleet zelfgebouwde orgel dat door kenners sterk wordt geapprecieerd. Volgens de bekende organist Kamiel D'Hooghe is het 'een meesterwerk'. Zijn allereerste grote orgel-opdracht was de restauratie van het grote Jean Le Royer-orgel uit 1662 in de Sint-Pieterskerk in Turnhout, Potvlieghe was toen een prille twintiger.

ONDER DE VLEUGELS VANDAAN

In 1991 begint hij in Tollembeek met zijn eigen atelier. Hij vindt er een huis met atelier dat groot genoeg is. 'Dat werd tijd', zegt hij daar nu over. 'Als kind heb ik natuurlijk ontzettend veel van mijn vader geleerd. Begrippen, inzichten, materiaalkennis, techniek, ik kreeg het allemaal automatisch mee. Er bestond geen enkele opleiding waar je dat kon leren. In die zin is het echt een ambacht. Deze zaken zijn voor mij heel vanzelfsprekend omdat ik ermee ben opgegroeid. Maar: het werd tijd om onder de vleugels van mijn vader uit te komen. Hij had zo zijn principes. Dat je als muzikant geboren wordt: *je hebt het of je hebt het niet*. Zoals Mozart, weet je wel? Maar je mag natuurlijk niet vergeten dat vader Leopold Mozart de meest begaafde muziekpedagoog van Europa was in zijn tijd. Dat spontane en intuïtieve, daarin was mijn vader natuurlijk beïnvloed door zijn tijd, door het vrijheidsdenken van de jaren 1960. Zelf voelde ik de behoefte om mijn kennis over instrumentenbouw ook theoretisch te onderbouwen. Ik ben eerst enkele jaren musi-

cologie gaan studeren in Leuven en daarna muziekgeschiedenis aan het conservatorium van Brussel, en klavier aan het conservatorium van Mechelen. Ik ben geen virtuoos, maar ik vind wel dat ik goed genoeg moet kunnen spelen om muzikanten te begrijpen als ze praten over hoe een instrument hun spel beïnvloedt.'

CLAVICORD WAS POPULAIR

Hoe komt een zeventienjarige erop om een vergeten instrument te bouwen? 'In de 17e en 18e eeuw waren clavichorden heel populair. In die tijd werden ze belangrijker gevonden dan het clavecimbel of de pianoforte. Nadien zijn ze op de achtergrond geraakt. Maar Johann Sebastian Bach's pedagogische klassieker *Das Wohltemperierte Klavier* is geschreven voor clavichord, al kan je het natuurlijk op alle klavierinstrumenten spelen: clavichord, clavecimbel, orgel. Met het Duitse woord Klavier, dat eigenlijk alle toetseninstrumenten aanduidt, werd in de eerste plaats het clavichord

'Ik ben geen virtuoos, maar ik vind wel dat ik goed genoeg moet kunnen spelen om muzikanten te begrijpen.'

bedoeld. Het was het leerinstrument dat in je in die tijd in de huiskamers terugvond, maar ook het instrument voor professionele muzikanten. Het was het instrument waarop Bach, Mozart en Beethoven werkten voor hun composities. De klank is zacht en lijkt op die van een luit. Door de typische techniek – op het einde van elke toets zit een messing plaatje, een tangent die tegen de bovenliggende snaar slaat – zijn heel veel klanknuances en zelfs een vibrato mogelijk.'

Op zijn zelfgebouwde clavichord – opus nummer 50 – in zijn woonkamer speelt Potvlieghe een van de Franse suites van Bach. Die klinkt, ondanks de complexiteit, verrassend eenvoudig, helder en puur. De zoektocht naar

de juiste klank beheerst zijn werk. Hij bouwt zijn clavichorden naar Saksisch model, zoals de instrumenten van 17e en 18e eeuwse collega's als Gottfried Silbermann, Gottfried Joseph Horn en Philipp Jacob Specken, maar het zijn geen exacte kopies.

ELK INSTRUMENT IS UNIEK

'Bij mijn twaalfde clavichord in 1991 heb ik geprobeerd een nauwkeurige kopie te maken van een Horn-clavichord. Ik had alles tot op de millimeter opgemeten, maar toen de instrumenten naast elkaar stonden in het museum bleek de klank toch helemaal anders, ook al zagen ze er hetzelfde uit. Toen besepte ik dat je bouwt naar wat je (her)kent, maar dat er nog heel veel is wat je níet weet als bouwer. Mijn ontzag is groot voor de kennis over de materialen die bouwers uit die tijd hadden. En ik begon te beseffen: de eigenschappen van elk instrument vloeien voort uit de keuzes die de bouwers hebben gemaakt qua materialen en toepassingen. In onze tijd van gestandaardiseerde productie is dat nog moeilijk te begrijpen. Elk instrument is uniek, een meesterwerk op zich door de keuzes van zijn maker. Ik heb vanaf mijn eerste clavichord geëxperimenteerd met kleine en soms grotere wijzigingen, om telkens het best mogelijke instrument te bouwen. Ik bouw mijn instrumenten ook niet meer op basis van precieze afmetingen, maar vertrek van een cirkel in een twaalfdelig stelsel, volgens een systeem van proporties. Dat klopt verrassend goed, de oude meesters gebruikten het volgens mij ook. Dan gebruik je ook oude lengtematen zoals voet en duim, je werkt niet meer in het huidige decimale stelsel. Het is een manier van denken die we verleerd zijn, maar die perfect klopt. In de muziek, in de harmonie zit ook een soort wiskundige schoonheid. De gulden snede is ook van toepassing op de bouw van orgels en clavichorden.'

 Wil je meer weten over de instrumenten en de projecten van Joris Potvlieghe? www.clavichord.be

Dwars door het golfterrein

In Engeland, de bakermat van de golf-sport, is het een gewone zaak om als wandelaar dwars door een golfterrein te stappen. Bij ons is dat anders, maar toch: het kan. Meer bepaald in Sterrebeek.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

De wandelinfrastructuur op de oude hippodroom is er na heel wat figuurlijke omwegen eindelijk compleet. Hoog tijd voor een bezoekje. En gelukkig: de kans dat je door een rondvliegend golfballetje wordt getroffen, is klein.

Al ettelijke jaren brengen de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Regionaal Landschap Brabantse Kouters (RLBK), Sterea/The National en de gemeente Zaventem sport en natuur samen op het nieuw ingerichte golfterrein aan de oude renbaan van Sterrebeek. Aansluitend op het golvende golfterrein bevindt zich een indrukwekkende manege,

kwestie van het glorieuze verleden levend te houden. De deels gescheiden wandel-, fiets- en paardenpaden vormen een netwerk van meer dan 10 km waarlangs je de uitgestrekte velden, het golfterrein en de manege kan verkennen. Het vormt een uniek landschap zoals we er in de Rand rond Brussel niet veel hebben.

UITKIJKPOST

Tussen de graanvelden en hakvruchtakkers vind je de natuurlijke wegbermen vol bloemen, planten en struiken, en overschouw je de akkerrandpercelen die boeren inzaaiden om voedsel te voorzien voor de vele bijen en vlinders die in het gebied rondvliegen. Tegelijk is het pad dwars door de golf afgezoomd met struiken die later voedsel zullen leveren voor insecten, vogels en zoogdieren. Dat pad loopt door de vleermuizentunnel en passeert langs de hoge kijktoren van waarop je vele kilometers ver kan kijken. Van daaruit heb je ook een prachtig zicht over de 65 ha grote golfbaan met een vijftal waterpartijen die als opvangbekken dienen, waarin de draineringspijpen uitmonden die de volledige

site droog moeten houden zodat de speeltijd maximaal benut kan worden. Golf speel je nu eenmaal niet in de modder.

In die waterpartijen hebben de vele libellen en waterjuffers het aardig naar hun zin. Er broedt zelfs een meerkoet in het nog onbegroeide water, waarin een moeder nijlgans haar vijf kleintjes laat kennismaken met hun nieuwe leefwereld. Inmiddels scheren tientallen gier- en boerenzwaluwen over de tarweakkers en dartelen honderden bruine zandoogjes over elkaar heen. De grote keizerlibel achtervolgt haar prooien over het volledige gebied, want de geboorteplaatsen liggen hooguit op enkele honderden meter daar vandaan. Wil je nog eens een veldleeuwerik horen kwintelieren? Dan moet je hier zijn. Het gras zwiëpt hevig heen en weer in de stevige wind die hier regelmatig komt opzetten.

ZELFPLUKBOERDERIJ

Als je denkt dat je hiermee alles hebt gezien, brengt la Finca je op andere, gezonde ideeën. Vanaf de voetweg, die de Perkstraat met de Grensstraat verbindt, kom je aan Le Potager de la Finca, een meer dan 3 ha grote zelf-

Tom Serkeyn is journalist bij RINGtv en violist bij de Vilvoordse muziekgroep Zakdoek. Hij is geboren in Brussel en woont in Peutie. Voor RandKrant schrijft hij afwisselend met Fatima Ualgasi, Joris Hintjens, en Dirk Volckaerts de column *mijngedacht*.

Wuk?

plukboerderij waar je elke zondagnamiddag terecht kan voor een greep groenten en kleinfruit die je tot een week lang gezond voedsel leveren.

Wie deze wandeling wil doen, kan vertrekken aan GC De Maalderij (Walenhof 17) of vanaf de oude ingang van de Hippodroom aan de du Roy de Blicquillan. In het eerste geval gaat het om een uitgebreid parkoers van ongeveer 9 km, dat grotendeels rond het golfterrein en het aangrenzende landbouwgebied trekt. In het tweede geval loop je een korter traject dat je in de buurt van het golfterrein en de manege houdt. Je kunt beide trajecten perfect combineren. Vanaf de Museumlaan leidt een veldweg je naar de uitkijktoren en de vleermuisentunnel. Verwacht voor deze laatste geen ellenlange, donkere doorgang, maar eerder een nog redelijk verlichte, hooguit enkele tientallen meter lange bakstenen doorgang waar de kunstmatige vleermuiswoningen tegen het plafond zijn geplaatst.

Omdat het wandeltraject niet echt is aangeduid op het terrein downloadt je best de folder *Rondje Renbaan* van het toenmalige Regionaal Landschap Groene Corridor (nu RLBK). Daar staan de tunnel en de kijktoren niet op afgebeeld, maar je vindt ze in het verlengde van de stippellijn die vertrekt vanaf de Museumlaan. Deze Weg van Gorzen kwam er naar aanleiding van de aanwezigheid van de geelgors, een zeldzaam zangvogeltje. De afboordende, jonge haagplanten moeten op termijn een ideale biotoop leveren voor dit beestje, dat hier ondertussen toch elk jaar wordt waargenomen. De bedoeling is om deze historische populatie op lange termijn in stand te houden. Het ziet er naar uit dat dit aardig zal lukken.

i Le Potager de la Finca,
Mechelsesteenweg 71 in Wezembeek-Oppem,
www.la-finca.be (eentelijk Frans).

T Is weer voorbij die mooie zomer. Niet ver weg geweest dit jaar, gewoon een beetje rondgehangen in de Westhoek en

Frans-Vlaanderen om uiteindelijk te stranden in Dranouter aan de voet van de Kimmelberg. Ieder jaar, begin augustus, overspoelen tienduizenden muziekiefhebbers en ambiancezoekers Dranouter voor het internationale *Festival of New Tradition* dat plaatsvindt op een weide net buiten het dorp. Hoewel, *internationaal* is relatief. Ondanks de zeer diverse programmatie is Dranouter een hoofdzakelijk blank en Vlaams festival. Wie er rondloopt met een getaande huidskleur heeft dat meestal te danken aan een overdosis zon. Je hoort er nauwelijks Engels of een andere taal, zelfs geen Frans. Nochtans kan je, mits goed gericht en met voldoende spreekkracht, vanop de festivalweide plassen tot over de schreeve.

Maar eigenlijk is dit evenement omschrijven als *Vlaams* nog te vaag. Dranouter is vooral een West-Vlaams festival en dat maakt net deel uit van de charme. West-Vlaams is er de voertaal, al vanop de parking hoor je de medewerkers mekaar in streektaal toeroepen in hun walkietalkies of *wokkietokkies*, zoals dat daar heet. Filip Kowlier en Wannes (Wantje) Capelle spelen hier moeiteloos thuismatchen. In het dorp, aan café De Zon waar in 1975 het festival werd geboren, is de bier- en braadworstgeur om te snijden. Het lijkt wel of heel de Chiro en de KLJ van West-Vlaanderen present is. Tussen flarden uniformen zie je hier en daar bevelde T-shirts met *Dust means Thirsty* of *Boy means Sweater* er op. West-Vlaams is hip, zeker na het succes van tv-reeksen als *Eigen Kweek* of *Bevergem*. De tijd dat in Vlaamse series enkel Antwerps werd gesproken, is hopelijk definitief voorbij. Hier wordt drie dagen lang onafgebroken gezongen, geroepen en gelachen, ongeremd, zonder schroom in het West-Vlaams terwijl hectoliters pils in de oververhitte kelen verdwijnen. De Britse gesneuvelden uit de Grote Oorlog, die

al honderd jaar rusten in de schaduw van de kerk rechtover De Zon, lijken het allemaal best te vinden.

Je kan er niet om heen, in Dranouter heerst een West-Vlaamse broeder- en zusterband en wij *buitenlanders* mogen mee feesten als we maar respect tonen voor hun identiteit. Hoewel, dat dure woord *identiteit* neem ik liever niet in de mond. Dat laat ik over aan andere slimmeriken, ik zou veeleer zeggen dat de West-Vlamingen een sterk gevoel van samenhang bezitten. Het schijnt dat de Limburgers dat ook hebben, maar wij Brabanders? Ik denk het niet, wat heeft iemand uit Galmaarden gemeen met pakweg een inwoner van Geetbets? Wat is de band tussen een Brusselaar en een Antwerpenaar, die tenslotte ook een Brabander is maar dat al lang is vergeten of niet wil geweten hebben? Misschien dat de Pajotten een zeker gemeenschapsgevoel kennen, maar toch. Eerlijk gezegd ben ik wel een beetje jaloers op die West-Vlamingen, die waar ze ook wonen of werken nooit onder stoelen of banken steken van waar ze komen.

De sfeer is dus erg familiair in Dranouter, lui die je nog nooit in je leven hebt ontmoet spreken je aan, vanzelfsprekend in het West-Vlaams. Hoewel mijn roots voor driekwart West-Vlaams zijn, ben ik de taal niet machtig. Ik spreek ze niet maar versta ze wel en dat is al heel wat voor een Brabander. Een vrolijke jonge snaak klampt mij aan, ik ruik een bierkegel van minstens twee dagen en hij heeft zo een malle, torenhoge Guinnesshoed op zijn kop, ik trek blijkbaar zo'n types aan. 'Hei moat, van woar ziej hie?'. 'Vlaams-Brabant', probeer ik. 'Wuk?' 'Vilvoorde', beken ik dan maar. 'En gij?' 'Ingelmunster', antwoordt de kerel. 'Ah? Onze burgemeester komt ook vandaar.' 'Mohow zeg! Est waar? Hei meistje, hift die vent u kè u jupileir!' En zo ben ik dankzij onze burgemeester toch weer een beetje *part of the family*.

TEKST Tom Serkeyn • FOTO Filip Claessens

In onze reeks *Levenskunst* gaan we met een aantal mensen op zoek naar wat het leven brengt en hoe dat zo komt.

‘Probeer goed te zijn in wat je doet en **beleef er plezier aan**’

Jan Hautekiet en Peter Vandermeersch staan beide op een keerpunt in hun leven. Een goed moment om het met hen te hebben over wat loslaten en ouder worden met een mens doet.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO David Legrève

Recent heb je een belangrijke bladzijde in je leven omgedraaid. Hoe voelt dat?

Vandermeersch: ‘Dat voelt goed. Na negen jaar hoofdredacteurschap bij NRC Handelsblad was het tijd voor iets anders. Zowel voor de redactie als voor mezelf. Het is niet gezond om je redactie langer dan tien jaar met je gedachten te vermoeien. Ik geef mijn opvolger dan ook de gouden raad mee om mijn beleid in vraag te stellen. Zelf kijk ik ernaar uit om een nieuw hoofdstuk te beginnen. Het plan was dat ik voor NRC Handelsblad als correspondent in Parijs zou gaan werken. Opnieuw als journalist op ont-

hoogtepunt heen bent. Toen ik de mogelijkheid kreeg om met pensioen te gaan, heb ik niet lang getwijfeld. Ik zag het als een kans om mijn andere activiteiten de tijd te geven die ze verdienen.’

Het klinkt alsof jullie allebei graag in schoonheid eindigen.

Vandermeersch: ‘Mijn afscheid kwam als een verrassing bij de redactie. Waarom nu, op een moment dat het goed loopt? Dat is de reactie die je wil. Ook bij mijn afscheid bij De Standaard vond ik het belangrijk om in schoonheid te kunnen gaan.’

Hautekiet: ‘In essentie gaat het over loslaten. En daar heb ik tijdens mijn loopbaan meerdere keren mee te maken gehad. Dan leer je snel dat onvervangbaar zijn een illusie is. Ik heb me ook nooit vastgeklampt aan een baan. Eén ding mag je niet vergeten: een verantwoordelijkheid als nethoofd of hoofdredacteur vergt een verregaand engagement. Ik vergelijk het wel eens met *het klooster binnengaan*. Die opoffering loslaten, geeft een gevoel van vrijheid.’

Jullie zijn op een leeftijd waarop je steeds meer met de vergankelijkheid van dit leven geconfronteerd worden. Hoe gaan jullie daarmee om?

Hautekiet: ‘Met de jaren groeit het besef dat je geen tijd te verliezen hebt. Je focus ligt meer op het maken van de juiste keuzes. Waar wil ik mijn kostbare tijd nog aan besteden? Voor welke projecten kan ik een echte meerwaarde bieden? Dat zijn vragen waarvan de urgentie steeds groter wordt.’

Vandermeersch: ‘De vergankelijkheid van het leven, ik wil daar niet te lang bij stilstaan. Ook de komende jaren wil ik wat ik doe, zo goed mogelijk blijven doen. De vergelijking die Jan daarnet maakte, klopt. Mijn negen

jaar als hoofdredacteur voor NRC in Amsterdam voelden inderdaad een beetje zoals het klooster binnengaan. Mijn echtgenote en ik hebben heel wat tijd in te halen.’

Wat heeft de tijd met jullie gedaan? Zijn jullie veranderd?

Hautekiet: ‘Fundamenteel ben ik niet veranderd, denk ik. Nieuwsgierigheid heeft de koers van mijn leven grotendeels bepaald en doet dat nog steeds. Alleen wordt met de leeftijd het besef sterker dat de kern waar het echt om draait je familie en je vrienden zijn. Het is die kring die de reden van je bestaan vormt. Toch blijf ik die kring uitbreiden. Ik wil met open vizier naar de wereld blijven kijken en van die wereld ook deel blijven uitmaken. Ik haal bijzonder veel energie uit de samenwerking met een jongere generatie. Naar aanleiding van 50 jaar Neil Young zijn we recent op tournee gegaan met artiesten tussen de 30 en 60 jaar. Prachtig is het om vast te stellen dat de oudere en jongere generatie heel wat raakvlakken hebben en dat songs zoals die van Neil Young ons kunnen verbinden.’

Vandermeersch: ‘Dat herken ik. De voorbije drie jaar werkte ik samen met twee adjuncten die dezelfde leeftijd hebben als mijn kinderen. Ik heb veel van hen geleerd. Opvallend is hoe belangrijk ze het vinden om naar je lezers te luisteren en met hoeveel serieus zij de journalistieke spelregels bewaken. Dat een op drie van de NRC-lezers vandaag jonger is dan 35 jaar is dan ook voor een groot deel te danken aan de feeling die zij met de jonge lezers hebben. Of ik met de tijd geëvolueerd ben? Mijn behoefte om met jongeren te werken, is groter geworden. En ik moet toegeven: met ouder te worden ben ik ongeduldiger geworden. Aan lange vergaderingen waar er naast de kwestie wordt gepraat, doe ik niet meer mee. Ik wil mijn tijd besteden aan voorstellen of aan mensen die ik de moeite vind. Ouder worden is selectiever worden.’

‘It takes a long time to become young’, zei Pablo Picasso over ouder worden. Herken je dat?

Hautekiet: ‘Ik heb me altijd jong gevoeld. Jong zijn roept bij mij het beeld op van een onbeschreven blad dat beschreven wil wor-

HAUTEKIET:

‘Een fijn neveneffect aan ouder worden is dat je jezelf beter kan relativeren.’

dekking gaan, zag ik wel zitten. Het voelde als terugkeren naar mijn oude liefde. Maar ondertussen heeft men mij gevraagd of ik de integratie van de Ierse krantengroep Independent News Media in het Belgische Mediahuis kan begeleiden. Het wordt dus Dublin.’

Hautekiet: ‘De beweging waarbij je terugkeert naar je oude liefde, heb ik zes jaar geleden gemaakt. Ik was toen strategisch adviseur en kreeg de vraag of ik geïnteresseerd was in het starten van een dagelijks discussieprogramma op de radio. De stap van strategie naar de werkvloer is niet zo gebruikelijk in België. Toch heb ik ja gezegd. Het leek me een interessante ervaring en dat was het ook. Maar op een bepaald moment komt er ook een punt waarop het tijd is om te stoppen. Dat doe je best wanneer je nog niet over je

Vandermeersch: 'Vooruitkijken is de boodschap. Het beste ligt niet achter ons maar voor ons.'

Vandermeersch: 'Vooruitkijken is de boodschap. Het beste ligt niet achter ons maar voor ons.'

den. Dat is iets anders dan hardnekkig het ideaal van de eeuwige jeugd nastreven. Jong zijn zit tussen je oren. Het heeft te maken met nieuwsgierig blijven en open blijven staan voor de wereld rondom jou.'

Vandermeersch: 'Het is een cliché als een huis, maar jong zijn is een attitude. Soms zie je mensen van dertig die allesbehalve als een onbeschreven blad in het leven staan. Maar ik ken ook heel wat zestigers die met een verfrissende blik naar het leven en de wereld kijken.'

Hautekiet: 'Een fijn neveneffect aan ouder worden is dat je jezelf beter kan relativeren. Als je jong bent, zie je jezelf te veel als het middelpunt van de wereld. Met de jaren kom je er achter dat dit een illusie is. Als je dat inzicht toelaat, ga je jezelf minder ernstig nemen en wordt ouder worden een pak makkelijker.'

Is er met ouder worden meer eelt op jullie ziel gekomen?

Vandermeersch: 'Eelt op de ziel? Nee, ik zou zelfs zeggen dat ik emotioneler ben geworden. Misschien komt dat omdat je ook selectiever wordt in de gevoelens die je binnenlaat. Met als gevolg dat het verdriet dat je toelaat ook harder toeslaat. Wel is het zo dat je met de jaren een dikkere huid krijgt en beter tegen kritiek kan. Maar een song van Neil Young of een geboorte van een kleinkind kunnen me nog altijd ontroeren. Meer dan vroeger zelfs.'

Hautekiet: 'Het gevoel van kleinkinderen of muziek die je raakt, is heel herkenbaar. Natuurlijk is het ook een gegeven dat je met ouder worden steeds meer afscheid van mensen moet nemen. De eerste keer dat je zoiets doet, voelt als een drama. Maar hoe meer je er mee te maken krijgt, hoe meer je beseft dat het bij het leven hoort. Dat wil daarom niet zeggen dat je je afsluit van je gevoelens. Je leert jezelf wel te beschermen tegen te veel empathie.'

Wat brengt troost op de moeilijke momenten van het leven?

Hautekiet: 'Een paar maanden geleden was ik op de afscheidsdienst van Willy Willy waar er 900 mensen bijeengekomen waren. Hun aanwezigheid gaf een gevoel van *we dragen dit samen*. Maar dat was evenzeer zo toen ik enkele weken later op dezelfde plek afscheid moest nemen van muzikant Jean Rousseau voor een beperkter publiek. Er zijn wanneer de andere het moeilijk heeft, is belangrijk.'

Vandermeersch: 'Van die aanwezigheid gaat ook iets heel troostends uit. Het belangrijkste wat je mensen kan geven, is aandacht. Dat geldt ook voor een professioneel afscheid. Een afscheidsspeech voor een collega die weggaat, daarvoor wil je tijd maken, ook al zegt je agenda dat je geen tijd hebt. Zelf weet ik de aandacht en tijd die ik van anderen krijg, steeds meer te waarderen.'

Hautekiet: 'Hoe vaak gebeurt het niet dat je dan op een afscheidsplichtigheid tegen elkaar zegt: *We gaan ervoor zorgen dat we*

Jan Hautekiet (1955)

- Medeoprichter en nethoofd van Studio Brussel.
- Strategisch adviseur voor VRT.
- Presentator van het programma Hautekiet op Radio 1.
- Pianist en klavierspeler. Toert onder meer met Patrick Riguelle en Rick de Leeuw.
- Houdt van fietstochten in het park van Tervuren.

Peter Vandermeersch (1961)

- Hoofdredacteur bij De Standaard.
- Algemeen hoofdredacteur van de krantendivisie van Corelio.
- Hoofdredacteur bij NRC Handelsblad.
- Verkozen tot marketeer van het jaar (2007).
- Verhuist in het najaar 2019 van Tervuren naar Dublin om het Ierse Independent News Media te integreren in de Belgische uitgeverij Mediahuis.

elkaar meer zien. Toch gebeurt dat meestal niet. Misschien kan ik daar, nu ik meer tijd heb, verandering in brengen.'

Vandermeersch: 'Tijd maken voor mensen die ziek zijn, wil je niet uitstellen. In Amsterdam had ik een collega die ernstig ziek was. Zijn vrouw maakte een lijst met allerlei kleine dingen die wij als collega's konden doen om ▶

Hautekiet: 'We vergroten het negativisme te veel uit.'

- ▶ te helpen. Kleine zaken zoals de haag knippen of een handje toesteken in het huishouden kunnen veel betekenen. Hoe ouder ik word, hoe belangrijker ik het vind dat je dat soort zaken gewoon doet.'

Brussel en de Rand zijn de voorbije decennia alsmat diverser geworden. Hoe doen we het op het vlak van diversiteit?

Hautekiet: 'Als je kijkt naar bepaalde getto's die hier tot stand zijn kunnen komen, dan hebben we het natuurlijk niet schitterend gedaan. Hoewel ik daar zelf, als bezoeker van Brussel, niet echt last van ondervind, kan je er niet omheen dat Brussel een groot lappendeken met specifieke probleemzones vormt.'

Vandermeersch: 'Ik erger me aan het feit dat we er maar niet in slagen om Brussel op

een daadkrachtige manier te besturen. Misschien is het tijd dat we eens naar de geïntegreerde aanpak van New York kijken. Daar bestaan ook integratieproblemen, maar niet op dezelfde schaal als in Brussel. De vijf districten van New York staan onder één bestuur. Je zou denken dat daardoor het bestuur ver van de burger staat. Toch is dat niet zo. Ik heb er meerdere jaren gewoond en het is me altijd opgevallen hoe snel er gereageerd werd op klachten van burgers.'

Hautekiet: 'De integratie van de 19 gemeentestructuren zou inderdaad een grote stap vooruit zijn. Centrumsteden zoals Mechelen en Leuven bewijzen wat een goed bestuurde stad allemaal kan. Dat zou Brussel moeten kunnen inspireren. Deze stad heeft veel potentieel. Wat ontbreekt is een gemeenschappelijke structuur en visie die deze stad versterken.'

Vandermeersch: 'Nederland staat een stapje verder op het vlak van diversiteit. Het is niet uitzonderlijk dat een leidinggevende of een opiniemaker van allochtone afkomst is. Niet dat het een perfecte situatie is, maar diversiteit is er minder een hol begrip.'

Hoe kijk je naar het negativisme dat in onze samenleving opmars maakt?

Hautekiet: 'In de media en op sociale media wordt er inderdaad heel wat over dat negativisme bericht. Maar als ik hier in dit café rondom mij kijk, is het toch nog niet zo slecht gesteld met onze samenleving. Negativisme is des mensen. Zit er niet in elk van ons een optimist én een doemdenker? We vergroten dat negativisme te veel uit. De vergelijking met de jaren 30 is de laatste tijd nooit ver weg. Maar helpt die vergelijking ons als samenleving vooruit?'

Vandermeersch: 'Good news is no news is een van de wetten van de journalistiek. Mensen lezen nu eenmaal liever negatief nieuws. Neem een bericht van een bedrijf dat 100 mensen aanwerft en vergelijk dat met een bericht van een bedrijf dat 100 mensen ont-

slaat. Dat laatste bericht zal tien keer meer gelezen worden. Media zijn op zich een negatief beest en dat beest wordt dan nog eens gevoed door sociale media. Dat krijg je natuurlijk het beeld dat de wereld in brand staat, terwijl dat in het werkelijke leven nogal meevalt.'

Hautekiet: 'Ik ga niet mee in de redenering dat de polarisatie dusdanig zal escaleren dat het tot een explosie zal komen. Vergeet niet dat er ook een groot bewustzijn is over die polarisatie en dat er heel wat tegenbewegingen actief zijn.'

Vandermeersch: 'Zoals het bewustzijn rond fake news. Dat fake news bestaat is een feit, maar het is evenzeer een feit dat er openlijk over bericht wordt en dat de transparantie daarover een manier is om het gevaar van fake news in te dijken.'

VANDERMEERSCH:

'Het belangrijkste wat je mensen kan geven, is aandacht.'

Wat hopen jullie dat het leven jullie nog zal brengen?

Hautekiet: 'In mijn leven heb ik nooit iets vooropgezet. Ik ben dan ook niet van plan dat nu te doen. Ik hoop alvast dat ik niet ga beginnen met achteruit te kijken. Wel kijk ik ernaar uit om de komende jaren veel momenten aan mijn piano door te brengen. Dat is een opdracht die ik mezelf geef en ik ga proberen die consequent uit te voeren.'

Vandermeersch: 'Mijn lijfspreuk blijft: *the best is yet to come*. Vooruitkijken is de boodschap, het beste ligt niet achter ons maar voor ons. De dag dat ik dat niet meer zeg, ben ik oud aan het worden.'

Wat heeft het leven jullie vooral geleerd?

Hautekiet: 'Een beeld dat ik graag gebruik wanneer ik mensen coach, is dat van een glijbaan in een zwembad of een skipiste. Als je je te schrap zet, krijg je extra weerstand. Met soepelheid verloopt je traject heel wat vlotter. Anders gezegd, te veel en te krampachtig iets willen, werkt vaak averechts.'

Vandermeersch: 'Proberen heel goed te zijn in wat je doet, het is een les die ik ook aan mijn kinderen meegeef. Wat je doet, is niet essentieel. Of je nu een brood bakt of een artikel schrijft, probeer er in uit te munten. En vergeet, in het streven naar die uitmuntendheid, vooral niet plezier te beleven met wat je doet.'

EN

THE ART OF GROWING OLD

Now that Jan Hautekiet and Peter Vandermeersch have both reached a turning point in their lives, this is an ideal opportunity to talk to them about what letting go and getting older does to a person. Hautekiet: 'A positive consequence of getting older is that you have a better chance of keeping things in perspective in relation to yourself, whereas young people tend to see themselves as being the centre of the world. Only to discover just how illusory this idea really is as the years go by. Once you realise that, you start to take yourself less seriously and ageing becomes a lot easier to cope with.'

Vandermeersch: 'Have I developed a veneer of callousness with age? No, I'd even say that I've become more emotional. Maybe that's because you also become more selective in the feelings you allow yourself to entertain. So any sorrow you permit yourself to experience is felt all the more intensely. However, you do develop a thicker skin over the years and you are more able to deal with criticism. But a song by Neil Young or the birth of a grandchild can still move me. Even more than in the past.'

Het Brabants trekpaard

Imposant. Dat is het minste wat je kan zeggen. Kracht en rust stralen ze uit. Ooit uitgevoerd over de hele wereld, dan bijna verdwenen, nu aan een nieuwe opmars bezig. Zie hier het Brabants trekpaard.

TEKST Tine Maenhout • FOTO Filip Claessens

Het is en blijft een fascinerend dier. Wanneer je het ziet, blijft niemand onbewogen, zoveel natuurlijke kracht straalt het uit. Het is de trots van onze streek. We zijn fier op dit dier van hier. En stilletjes ook gelukkig dat dit sterke beest niet van de aardbol is verdwenen.

Op het einde van de 19e eeuw schreef Guido Gezelle: *Ze stappen hun' bellen al klinken, de vrome twee horden te gaar; ze zwoegen, ze zweeten; en blinken doet 't blonde gelijm van hun haar. Ze stappen, ze stenen, ze stijven de stringen; en 't ronde gareel, het spant op hun' spannende lijven: de voerman beweegt ze aan een zeel. De wagen komt achter. De rossen, gelaten in 't lastig geluid der schokkende, bokkende bossen, gaan, stille en gestadig, vooruit. Geen zwepe en behoort er te zinken, geen snoer en genaakt er één haar; zoo stappen, hun' bellen al klinken, de vrome twee horden, te gaâr.*

Gezelle beschreef de relatie tussen de Vlaming en 'zijn' trekpaard, zoals we die ook vandaag opnieuw ervaren. Eigenaars, menners, gepassioneerde fokkers, paardenliefhebbers en de inwoners van de Rand koesteren dit prachtig en krachtig stukje levend erfgoed.

GROTE GESCHIEDENIS

De bakermat van de Brabants trekpaard ligt in het Pajottenland, van waaruit ze ooit over de hele wereld werden verscheept. In de tijd van Gezelle speelde het trekpaard op zowat elke boerderij een centrale rol als trek-, sjouw-, sleep- of rijdier. De Brabantse trekpaarden onderscheiden zich van andere rassen om de pure kracht die het dier kan ontwikkelen, hoewel ze eigenlijk niet zo groot zijn. Ze staan bekend om hun zacht-aardig karakter, hun vermogen om zware

lasten in een gezapig tempo te trekken en natuurlijk om hun robuust profiel.

Trekpaarden beïnvloedden lange tijd het leven van de rurale bevolking en bepaalden zo mee de streekidentiteit. Door de mechanisering na de Tweede Wereldoorlog kwamen trekpaarden steeds minder van pas en werden ze vervangen door tractoren en gemotoriseerde voertuigen. Hoewel het niet veel heeft gescheeld, is het trekpaard nooit echt helemaal verdwenen. Gepassioneerde fokkers blijven het ras koesteren en enkele liefhebbers bezitten nog steeds de kennis van de traditionele landbouwtechnieken die aan het trekpaard verbonden zijn.

Doorheen de tijd kreeg het trekpaard een nieuwe rol in toeristische en recreatieve sector. Zo werd in hartje Pajottenland, in het voormalige gemeentehuis van Vollezele, het Museum van het Belgisch trekpaard geopend. Het dier wordt ook stilaan geherwaardeerd als ecologische bron van energie en mobiliteit in natuurbeheer en bosbouw, en als partner in sociale economie- en welzijnsprojecten. Sinds

2018 is het door de Vlaamse Regering erkend als immaterieel erfgoed.

ICOON

Maar vooral blijft het trekpaard het icoon van de Brabantse identiteit. Met het museum in Vollezele, het grote bronzen standbeeld van Koenraad Tinel in Lennik en het standbeeld van Rik Poot in Vilvoorde, een verwijzing naar de bijnaam van de Vilvoordenaars, de pjeirefretters. Brouwerij Palm in Steenhuffel gebruikt het Brabants trekpaard als uithangbord van hun kenmerkend bier. In reclamecampagnes in de loop van de jaren '90 speelde het paard een prominente rol. En op de bierflesjes en kroonkurken staat nog steeds een paard afgebeeld. In Merchtem en in Vilvoorde maakt men zich jaarlijks op voor de Prijskamp Belgisch trekpaard en de bijhorende jaarmarkten worden dan overspoeld door liefhebbers en kwekers. De meeste kwekerijen zijn tot op vandaag nog te vinden in het Pajottenland, waar het dier onlosmakelijk verbonden is met de omgeving.

Vlaams-Brabant stemde anders dan

De parlementaire verkiezingen van 26 mei, het lijkt alweer een eeuwigheid geleden. Ondanks de veelvuldige analyses blikken we toch nog even terug omdat er een aantal opmerkelijke constatering te maken vallen voor Vlaams-Brabant en de Rand.

TEKST Luc Vanheerentals • FOTO Filip Claessens

Bij de verkiezingen van 26 mei werden ook in Vlaams-Brabant de coalitiepartners uit de Vlaamse en federale regering zwaar afgestraft. N-VA, CD&V en Open VLD waren voor de Vlaamse verkiezingen in 2014 in onze provincie samen nog goed voor 65,77 procent van de stemmen; bij de jongste verkiezingen was dat nog slechts 54,79 procent. Het Vlaams Belang was in Vlaams-Brabant de electorale winnaar met een winst van 8,86 procent, maar het eindresultaat van 13,26 procent bleef beduidend onder hun Vlaams gemiddelde (18,5 procent). Ander opmerkelijk feit was het verminderde aantal stemmen voor de Franstalige eenheidslijst Union des Francophones (UF), waardoor zij hun enige zetel in het Vlaams parlement verloren. In de hoofdstad ten slotte werden twee Vlaamse Brusselaars - Maria Vindevoghel voor PTB-PVDA en Tinne Van der Straten voor Ecolo - in de Kamer verkozen, iets wat wellicht niemand voor mogelijk had gehouden.

BEKENDE KOPPEN

De individuele verliezer bij deze verkiezingen in Vlaams-Brabant was Maggie De Block (Open VLD), die 40.819 voorkeurstemmen overhield van de 131.713 in 2014, hetgeen zich vertaalde in zwaar verlies voor de liberale Kamerlijst, -9,66 procent om 15,39 pro-

de rest

cent over te houden. Met partijvoorzitter Gwendolyn Rutten (44.866 voorkeurstemmen) als lijsttrekker verloor Open VLD (15,61 procent) voor het Vlaams Parlement weliswaar 3,62 procent, maar scoorde wel 2,5 procent beter dan hun Vlaams gemiddelde. De Vlaams-Brabander stemde bij de Vlaamse verkiezingen iets meer (+0,95 procent) dan gemiddeld voor N-VA (25,78 procent), maar minder (-2,36 procent) voor CD&V (13,04 procent). Wie de uitslagen voor de Vlaamse en federale verkiezingen in Vlaams-Brabant vergelijkt, ziet duidelijk de invloed van

UF verliest enige zetel in Vlaams parlement.

bekende lijsttrekkers. N-VA, met Theo Francken (122.738 stemmen), scoorde voor de Kamer 2,3 procent beter dan voor het Vlaams parlement, CD&V deed met Koen Geens (45.962 stemmen) +0,69 procent beter.

SPA-Vlaams-Brabant (9,47 procent) stak de schuld voor het verlies van de kamerzetel van Vilvoords burgemeester Hans Bonte op het in de partij geldende cumulverbod. Hierdoor kon SPA Bonte en Leuvens burgemeester Mohamed Ridouani niet voluit uitspelen. Groen haalde 11,83 procent (+3,13 procent) voor de Kamer en 12,22 procent (+2,88 procent) voor het Vlaams parlement, maar had gezien de klimaatproblematiek ongetwijfeld op meer gehoopt. De SPA (-0,64 procent) deed het in onze provincie voor het Vlaams parlement slechter dan hun Vlaams gemiddelde, terwijl Groen (+2,11) het beter deed. Bij de kleinere partijen raakte de PVDA met 4,61 procent voor het Vlaams parlement en 4,78 procent voor de Kamer net niet over de kiesdrempel. De burgerlijst PRO, die 14 lokale groepen overkoepelde en bij de lokale verkiezingen in Merchtem nog 24,4 procent haalde, kon zowel voor de Kamer als het Vlaams parlement slechts 0,6 procent van de kiezers voor zich winnen. DierAnimal haalde bij de Vlaamse verkiezingen 1,28 procent. De Belgische Unie BUB voor de Kamer 0,65 procent.

FRANSTALIGE STEMMEN

De Franstalige eenheidslijst UF verloor in Vlaams-Brabant dus haar zetel in het Vlaams parlement, die Christian Van Eyken sinds 1995 bekleedde. Deze keer stemden 28.804 mensen op het UF (4,1 procent) tegenover 34.741 (5,01 procent) in 2014. Lijsttrekker Nicolas Kuczynski weet het verlies onder meer aan het feit dat Ecolo dit keer niet UF maar de lijst van Groen steunde en er met Robert De Lille, gemeenteraadslid in Wezembeek-Oppeem, zelfs een kandidaat op had. Dit kan echter moeilijk de volledige verklaring zijn vermits De Lille slechts 2.945 stemmen haalde. Ook voor de Kamer verminderde het aantal Franstalige stemmen voor Défi (14.403 stemmen) terwijl de partij in 2014 er nog 15.405 haalde. Een element dat hierbij meespeelde, was het feit dat bij de verkiezingen voor de Kamer meer inwoners van de zes faciliteitengemeenten een stem uitbrachten op een Brusselse lijst (+187 tot 23.578) en minder op een Vlaams-Brabantse (-412 tot 15.972).

LE BRABANT FLAMAND N'A PAS VOTÉ COMME LES AUTRES RÉGIONS

Lors des élections du 26 mai, les partenaires des coalitions qui formaient les gouvernements flamand et fédéral ont également été sérieusement sanctionnés dans le Brabant flamand. En 2014, lors des élections flamandes dans notre province, la N-VA, le CD&V et l'Open VLD gagnaient encore 65,77%, par rapport à 54,79% seulement cette fois-ci. Le grand vainqueur est le Vlaams Belang (+8,86%), mais le résultat final de 13,26% reste largement inférieur à la moyenne en Flandre (18,5%). Groen a emporté plus de voix dans le Brabant flamand que sa moyenne en Flandre et la perte de la N-VA est aussi moins importante. Un autre fait remarquable concerne la diminution du nombre de voix en faveur de la liste unitaire francophone Union des Francophones (UF) entraînant la perte de leur unique siège dans le Parlement flamand.

Silent Spring

Dit jaar blijft het wel erg rustig in onze wegbermen. Op bloeiende vlinderstruiken en talloze bloemen, zoals margriet en knoopkruid, is geen vlinder, bij of zweefvlieg te zien. Angstaanjagend, want vorige jaren zag je het kleine grut al zienderogen achteruit gaan. En dat zijn uiteindelijk toch de kanaries van de biodiversiteit overal te velde, ook in de Rand.

Er leeft al een tijdje de vrees dat er geen weg meer terug is. Eens de negatieve spiraal een kritisch punt overschrijdt, is het mogelijk definitief gedaan met de natuurrijkdom die we zovele millennia in onze contreien mochten koesteren. Maar nu ziet het er zo akelig stil uit, bijna zoals Rachel Carson het in 1962 treffend beschreef in haar boek *Silent Spring*.

Het lijkt steeds meer die kant op te gaan, en dat op slechts een paar tientallen jaar tijd. De meeste gewone soorten als de kleine vos laten het tegenwoordig zwaar afweten. Je ziet ze echt nergens meer. En zeggen dat het veertig jaar geleden onze meest algemene dagvlinder was. Het landschap is leeg, de bloemen weg, en daarmee ook de insecten die er moeten van leven. In hun spoor volgen de vogels (waar zijn de mussen gebleven?) en de zoogdieren (het kersverse wolvengezin op het militair domein in Leopoldsburg gaat de meubelen niet reddend). Nooit gedacht dat ik dit zou meemaken. Wel dus. Benieuwd wat komende jaren nog zullen brengen.

TEKST Herman Dierickx

De volgende maanden gaan we in onze reeks *Van God weg* dieper in op de herbestemming van religieus erfgoed.

Vrijwilligers inventariseren religieus erfgoed

De Sint-Pieter-in-Bandenkerk in Oudenaken wacht op een nieuwe bestemming. In het kader van die herbestemming maakte een groep vrijwilligers een inventaris van het roerend religieus erfgoed.

TEKST Gerard Hautekeur • FOTO Filip Claessens

In het kerkenbeleidsplan voor de zeven kerken van Sint-Pieters-Leeuw staat dat de kerk van Oudenaken in aanmerking komt voor een herbestemming. Sedert 2017 vinden er in dit neogotisch gebouw geen erediensten meer plaats, wel nog af en toe een culturele activiteit, zoals onlangs een optreden van een Gregoriaans koor uit de regio. Bij de herbestemming van kerken wordt dikwijls pas laat nagedacht over het roerende erfgoed dat in het gebouw is ondergebracht. 'In Sint-Pieters-Leeuw kwam dit al bij het kerkenbeleidsplan ter sprake', zegt Birgit Scheys-Thys van Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei. 'Heel wat religieuze voorwerpen die zich in de

kerk bevinden, hebben een kunst- of cultuurhistorische waarde. Bovendien zijn sommige voorwerpen van bijzondere betekenis voor de lokale gemeenschap aangezien die kerkelijke collecties dikwijls dankzij hun inzet zijn ontstaan.' Ter illustratie verwijst ze naar de veertien staties van de kruisweg in de Sint-Pieter-in-Bandenkerk. 'Dat de kruisweg werd gefinancierd door de parochianen geeft dit object een hoge sociale waarde. Bij de waardering van de collectie moet je daar rekening mee houden.'

VAN PAPIER NAAR DIGITAAL

'Het verantwoord waarderen, selecteren en

herbestemmen van een kerkelijke collectie doe je aan de hand van een volledige, actuele en gedigitaliseerde inventaris', benadrukt Scheys-Thys. In de kerk van Oudenaken verliep de inventarisatie van het roerend religieus erfgoed vlot dankzij de inzet van negen vrijwilligers, die in totaal tien voormiddagen ter plaatse bijeenkwamen. Ze gingen in op een oproep van de Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei om gedurende enkele maanden een halve dag per week te helpen om religieuze voorwerpen te inventariseren. 'Het gaat om heel uiteenlopende objecten, denk aan miskelken, reliekogen, kandelaars, collecteschalen en stola's. Zo vonden we in Oudenaken een rijkelijk versierde koorkap van rond 1600 met versiering in goudborduurwerk en op het rugschild een voorstelling van de heilige Michaël die de draak velt. Het waardevolle textiel werd opnieuw verpakt ter bescherming tegen verdere slijtage. Naast die kleinere zijn er ook de grotere objecten, zoals de kerkklokken, altaren, biechtstoelen, glasramen en schilderijen. Zo is er de enorme muurschildering van Georges De Geetere, een bekend kunstschilder uit de streek.'

TEAMWERK

Het is belangrijk dat de inventarisatie op een gestructureerde manier gebeurt. 'We willen elk object beschrijven en meten, fotograferen en nummeren. Onze methodiek is geïnspireerd op die van het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur, het Vlaamse expertisecentrum voor het religieus erfgoed. De uiteindelijke inventaris bevat van ieder object een fiche met een foto, een beschrijving, de afmetingen, de toestand, de materialen, de datering, de stijl en andere (kunst)historische gegevens. Van identieke objecten, zoals vaak bij kandelaars, wordt slechts één fiche opgemaakt. In totaal zijn er voor Oudenaken 226 objectfiches opgesteld. We raden onze vrijwilligers aan om zich ter plaatse niet te verliezen in te veel opzoekingswerk, maar zich in eerste instantie te beperken tot de basisinfo die je uit het object zelf kan afleiden. Nadat alle fiches zijn gedigitaliseerd kan de inventaris nog worden aangevuld met beschikbare informatie en documentatie. Het digitaliseren gebeurt via het Erfgoedregister van de databank Erfgoedplus. Daardoor kan de inventaris ook makkelijk worden ontsloten voor het grote publiek.'

'De vrijwilligers verdelen de inventarisatietaken onder elkaar. Sommigen waren al

EN

COMPILING A RELIGIOUS HERITAGE LIST

'The Sint-Pieter-in-Banden Church in Oudenaken is due to be assigned a new purpose, according to the policy adopted for the seven churches in Sint-Pieters-Leeuw. This neo-Gothic building ceased worship in 2017 but has still been used for cultural activities from time to time. When churches are being redeveloped any consideration of the movable heritage they contain is often left to a later stage of the process but not in this case. As part of the redeployment initiative a group of volunteers set about compiling a list of movable religious heritage,' says Birgit Scheys-Thys from the Pajottenland & Zennevallei Heritage Unit. 'Many religious objects in the church have an art or cultural-historical value. It is important for the inventory to be completed in a well-organised way. The idea is to describe, measure, photograph and number every single item.'

eerder betrokken bij projecten van de erfgoedcel, anderen waren nieuw. Onder hen gepensioneerden, mensen die professioneel nog actief zijn en studenten. Om hen te bedanken organiseerden we samen met de gemeente een ontbijt. We motiveren hen ook door mogelijkheden te bieden om bij te leren. Dit najaar voorzien we in enkele vormingen en plannen we een thematische uitstap. Na Oudenaken werd in Sint-Pieters-Leeuw intussen ook de inventarisatie van de naburige kerk Sint-Laurentius in Sint-Laureins-Berchem afgerond en een nieuw traject opgestart in de kerk van Ruisbroek. Onze ondersteuning bij de opmaak van een inventaris vormt een belangrijk onderdeel van het project *Weg van God*. Met dit project zet de erfgoedcel in op de zorg voor roerend religieus erfgoed. Als regio-organisatie bouwt ze voor en met vijftien gemeenten uit het Pajottenland en de Zennevallei een werking uit die professionele en vrijwillige erfgoedorganisaties en het cultureel erfgoed zelf ten goede komt.'

i De inventaris werd gemaakt onder begeleiding van Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei en met de steun van de dienst toerisme & erfgoed van de gemeente Sint-Pieters-Leeuw, www.erfgoedcelpz.be/weg-van-god

Kruiden doen het werk

In Halle is Herboristerie Kruidotheek een klein paradijs voor wie geïnteresseerd is in de vele boeiende toepassingen van de kruidengeneeskunde.

TEXST Tine Maenhout • FOTO Filip Claessens

Hilda De Baerdemaeker en Stéphane zijn allebei herborist. Ze delen een grote passie voor kruiden en planten en hebben een bijzondere interesse in kruidengeneeskunde en de mogelijke toepassingen van thee voor de gezondheid. In 2011 besloten ze Herboristerie Kruidotheek te openen.

DE NATUUR

Beide herboristen zijn ervan overtuigd dat we ons terug moeten verdiepen in de vele mogelijkheden die de kruidengeneeskunde ons kan bieden. In de kruidengeneeskunde of fytotherapeutica worden geneesmiddelen gebruikt die als basisingrediënten uitsluitend planten, delen van planten of plantenmaterialen bevatten, in ruwe of bewerkte staat. Het is een vorm van geneeskundige zorg die we in onze cultuur niet zo goed meer kennen. Ooit was dat anders. Veel fytotherapeutische kennis is gebaseerd op eeuwenlang doorgegeven van gebruiken, geheimen en recepten. Eigenlijk is de natuur één grote bron van medicijnen. Wie er iets van kent, kan de juiste planten en kruiden gewoon uit het bos halen om tal van kwalen te behandelen. Als onze verre voorouders zich ziek voelden, trokken ze de natuur in op zoek naar een oplossing.

WERELD IS ONZE TUIN

'De kennis over kruiden bestaat al zo lang de mens bestaat. Door de opbloei van de farmaceutische industrie verdween die kennis echter grotendeels. De lijst met geneeskrach-

tige planten en kruiden is eindeloos. Toch grijpen we steeds sneller en vaker naar een paracetamolletje of zwaarder geschut.' En dat vinden de uitbaters van de Kruidotheek jammer. Hun winkel met een boeiend assortiment van natuurlijke producten, voedings-supplementen en kruiden groeit mee met de kennis die ze nog elke dag opdoen.

'Dikwijls worden de wortels van uitheemse planten gebruikt om de gezondheid te ondersteunen. Denk aan curcuma, saffraan, ginseng, rhodiola, aloë vera, enzovoort. De actieve bestanddelen zijn veelal hoog gedoseerd. Je moet dus weten hoe je al deze kruiden en planten kan gebruiken. Daarvoor werken we samen met therapeuten en collega's herboristen. Zo kunnen we de kennis van de mensen over het onderhouden van hun gezondheid op een natuurlijke manier vergroten.'

EIGEN MAKELIJ

Hilda en Stéphane adviseren graag de geïnteresseerde klanten die bij hen in de winkel komen. Niet enkel op vlak van gezondheid. Genieten hoort er ook bij. 'Bij ons vind je verwennerij voor je smaakpapillen, neus en huid: verrukkelijke soorten thee, lekkere specerijen, heerlijk geurende verzorgingsproducten, enzovoort. Ze gaan er prat op dat hun producten van hoge kwaliteit zijn en dat het merendeel van biologisch geteelde planten komt. De kruidenthees stellen ze zelf samen en worden op ambachtelijke manier bereid.'

i www.kruidotheek.be

Choreograaf Wim Vandekeybus

‘Ik wil het niet hebben over vandaag’

Wim Vandekeybus schept in zijn voorstelling *TrapTown* een nieuwe mythe: een universeel verhaal dat iets vertelt over de tijdgeest zonder te vervallen in verhalen uit de krant. Hij vertelt het verhaal met dans, film en muziek.

TEKST Minten • FOTO Filip Claessens

Ik wil niet de krant openslaan en het hebben over de politiek van vandaag’, zegt choreograaf Wim Vandekeybus. ‘Ik vind het niet interessant om het over de tijdgeest van nu te hebben.’ Maar als je dat doet via een omweg, wordt het wel weer boeiend. Iets wat je nu uitvindt, maar dat terugblijkt naar oude verhalen en daardoor universele waarde krijgt.

In zijn overvolle agenda maakt Vandekeybus tijd voor een telefoongesprek vanuit Griekenland. Hij is er met theatermaker Ivo Van Hove voor de opvoering van diens *Electra/Orestes* in het openluchttheater van Epidaurus. Vandekeybus maakte de choreografie voor het stuk. De plek levert het ultieme bewijs van de eeuwigheidswaarde van mythes. ‘Er hangen foto’s van alle Griekse klassiekers die hier ooit zijn opgevoerd’, vertelt de choreograaf. ‘Medea zit er een stuk of vijftien keer tussen, de Bacchanten, Electra, Iphigeneia,... Die verhalen blijven sterk. Ik vind dat de tijd waarin we leven ons moet beïnvloeden om nieuwe mythes te bedenken.’

TrapTown neemt de toeschouwer mee naar een parallel universum, ontdaan van tijd en ruimte. Oerconflicten domineren. De macht in de stad is in handen van een burgemeester die zich bij emotionele conflicten kan transformeren in een arend. ‘Zo kan hij altijd de stilte opzoeken.’ Er heerst ongelijkheid in zijn stad. Emancipatie is nodig en wordt opgeëist. Maar is ze mogelijk?

PUZZEL

Vandekeybus brengt graag een hele schare elementen en media samen om zijn verhalen te vertellen. Zo wordt film in *TrapTown* op dezelfde hoogte geplaatst als de dans op scène. Door het intrigerende, uiterst dynamische samenspel tussen beide, lijken de personages voortdurend in en uit het beeld te springen. ‘Ik wou het tweedimensionale beeld even echt maken als het driedimensionale, en daarmee spelen.’

Muzikante Trixie Whitley, die zingt en een personage speelt, en de muziek van de jonge Brusselse groep Phoenician Drive dragen bij tot de voortstuwende energie van de voorstelling. Het moet een gigantische puzzel geweest zijn om al die elementen te laten klikken? ‘Dat was het zeker’, beaamt Vandekeybus. ‘Ik ben er een jaar mee bezig geweest om het allemaal te bedenken.’ De ontmoeting met het architectenduo Gijs Van Varenberg heeft een belangrijke rol gespeeld. ‘Ik was op zoek naar een geschikte locatie voor de filmopnames, een soort van abstractie van een stad. Op de site van C-Mine vond ik dat fantastische labyrint van hen. Ik heb hen gecontacteerd met de vraag of ik daar mocht filmen.’ Het mocht. Het architectenduo tekende ook voor de scenografie, waardoor film en decor een geheel vormden.

De tekst in de voorstelling is van Pieter De Buysser. ‘Ik was erg *getoucheerd* door het vervolg op *Medea* dat hij ooit schreef. Pieter is veel meer een man van woorden en gedachten, ik ben meer van de beelden en de actie. Met iemand samenwerken die zo anders in elkaar zit, is vaak een beetje

een gevecht. Maar juist dan kun je van elkaar leren. Dat vind ik interessant.’

TERUGKIJKEN, VERDER GAAN

Je kunt *TrapTown* zien als een vervolg op Ultima Vez’ voorstelling *Blush* uit 2002. ‘In *Blush* springen we in het beeld en zwemmen we weg. Veel mensen vroegen me om die voorstelling opnieuw te doen, maar dat wou ik niet.’ Het principe van interactie tussen beeld en live weer oppikken en daar een stap verder in gaan, dat leek Vandekeybus een veel aantrekkelijker idee. ‘Ik heb intussen 36 voorstellingen gemaakt in een ritme van altijd maar verder en verder. Het zit niet in mijn natuur om vaak terug te blikken of iets te herhalen van wat ik eerder deed. Maar ik beseft wel dat het goed is om af en toe terug te kijken, want dan pas voel je: *wow, we hebben toch best wel mooie dingen gedaan...* Doordat er tijd is overgegaan, bekijk je je oudere werk ook anders. Dan zie je vanzelf nieuwe mogelijkheden en groeit er iets compleet anders uit eenzelfde basisidee.’ Uit diezelfde gedachte komt ook de volgende productie voort, die Vandekeybus onomwonden *Traces* noemt, en die in december in première gaat. ‘Daarvoor ga ik expliciet kijken naar mijn eigen sporen, om uit te vissen hoe ik daar nu verder mee kan.’

WO • 25 SEP • 20.30

TrapTown

Ultima Vez/ Wim Vandekeybus

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

© JANITA SASSEN

Blijven stromen

MUZIEK Persoonlijke verhalen in de vorm van pakkende liedjes. Dat vat een avond met de Nederlandse singer-songwriter **Stephanie Struijk** samen. Haar eerste album schreef ze in 2016 tijdens een roadtrip in Amerika. Daar ontstond onder meer het liedje *De rivier*. 'Het beeld van de rivier die altijd maar blijft verder stromen, staat voor altijd op mijn netvlies gebrand. De rivier staat voor mij symbool voor het leven dat altijd maar verder blijft stromen. Ze leert je ook dat je het verleden moet loslaten', zegt Struijk. Haar nummers met akoestische gitaar hebben vaak iets troostends. Zoals de song *De nieuwe maan* waarin ze zingt over een hemellichaam dat altijd opnieuw terugkeert en voor een nieuw begin zorgt. Op de playlist staan ook een paar covers van nummers uit haar

album *Liedjes van een ander*. Een lied van Luc De Vos en Bram Vermeulen zullen zeker niet ontbreken. Veel nummers die Struijk brengt, schreef ze samen met Daniël Lohues. In Nederland is hij onder meer gekend voor de songs die hij voor Rob de Nijs en Frank Boeijen componeerde. 'Daniel en ik hebben niet veel woorden nodig om elkaar te begrijpen. Als we onze gitaar nemen en samen beginnen te spelen, ontstaan er songs. Het gaat haast vanzelf.' Haar liedjes klinken heel natuurlijk. Wil je de proef op de som? Google dan even naar *De rivier* en laat de klanken binnenstromen. • ND

VR • 20 SEP • 20.00

Stephanie Struijk

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

Hip, hop & happening

MUZIEK Hip hop is hip. Zeker in Brussel en omstreken. Bij GC de Zandloper hebben ze dat begrepen en pakken ze eind deze maand uit met een urban feestje waarop alle liefhebbers van Nederlandstalige hiphop op hun wenken worden bediend. Samen met Jeugdhuis Barcode boekte de Zandloper optredens van muzikaal en verbaal streektalent als **De Rand** en **Zuurstof**, en de bekende Gentse crew van **Uberdope**. De Rand is een driekoppige band afkomstig uit Halle en stond al in het voorprogramma van Roméo Elvis en Zwangere Guy. In februari leverde ze hun zeven tracks tellende debuut-EP *Prisma* af. Zuurstof telt ook drie leden uit de Rand (Dorian Delferriere heeft nauwe banden met Wemmel) en bracht onlangs de single *Heros* uit. Uberdope uit Gent bestaat al langer, maar pakte recent uit met de nieuwe plaat *Graag Gedaan*, geproduceerd door de Compact Disk Dummies, waaruit alvast de combacksingle *Wow* werd gepuurd. Omdat de gemoederen na die optredens behoorlijk opgehitst zullen zijn, kan er nadien nog extra stoom worden afgelaten tijdens een afsluitende party. • MB

ZA • 28 SEP • 20.00

De Rand + Uberdope

Hip, hop & happening

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

© DE RAND

Circulair

SINT-ANNA-PEDE Op het eerste gezicht is er niets bijzonders aan het nieuwe sanitaire blok van de Chiro. Het bakstenen gebouwtje, naast het tijdelijke bezoekerspaviljoen van de expo *De blik van Bruegel*, sluit mooi aan bij de oude hoeve waar de Chiro 'zetelt' en oogt helemaal niet nieuw. Het merendeel van de gebruikte bouwmaterialen bestaat dan ook uit hergebruikte materialen en werfoverschotten. Minder dan een derde van de materialen is nieuw. Met dit kleinschalig project neemt het ontwerperscollectief *Rotor* de proef op de som en tast het de mogelijkheden en beperkingen van circulair bouwen af. Waar in de traditionele bouwindustrie een gebouw na gebruik wordt gesloopt met laagwaardig hergebruik van grondstoffen wordt bij circulair bouwen ingezet op de natuurlijke cyclus van verteren en heropname, hergebruik en recyclage. Grondstoffen zijn immers eindig, de productie en verwerking van materialen erg milieubelastend. Voor de dragende structuur van het toiletgebouw – de betonstenen, dakstructuur en dakpannen – gebruikte *Rotor* werf- en bouwoverschotten. De gevel werd opgetrokken uit recuperatiebakstenen. De opbouw in drie horizontale lagen van gelige industriële baksteen, klassieke en dunnere veldovensteen geeft hem een kleurrijk karakter en is meteen ook een knipoog naar het metselwerk in speklagen van het nabijgelegen kerkje van Sint-Anna-Pede. *Rotor DC*, de spin-off van *Rotor* die focust op deconstructie en hergebruik *on the field*, leverde voor het interieur keramische tegels uit een voormalige basisschool, urinoirs, wc's en lavabo's. Ook de verlichtingsarmaturen en spiegels werden gerecupereerd. Zo blijven gebruikte materialen in omloop. Niets mooier dan een toilet ter illustratie. • TDW

 www.rotordb.org

Andere planeten verkennen

KLASSIEK Nee, het Brabantse festival heeft zich niet van seizoen vergist, de '20-21' slaat op muziek van de 20e en 21e eeuw. Toen had je heel wat componisten die buiten de lijntjes kleurden. Een fascinatie voor het onbekende is ook wat de festivalorganisatoren drijft. Zo komen ze onder meer bij Schönberg uit, die voor zijn Tweede Strijkkwartet de logica van het tonale systeem losliet, niet toevallig op de dichtregel *Ich fühle Luft von anderem planeten*. Een belangrijk moment in de muziekgeschiedenis. Vanaf dan worden de grenzen van het instrument afgetast en nieuwe harmonieën gezocht. Het is meteen ook de titel van de concertavond: lucht van andere planeten. **Pieter Bergé** leidt de avond in met een *lecture* over het schandaal dat Schönbergs werk in 1908 teweegbracht. Natuurlijk krijg je het nadien ook te horen. **Quatuor Danel** brengt ook nog twee late Beethovenwerken. Naar het schijnt zijn zij meesters in het je laten horen hoe vernieuwing voortkomt uit traditie. Mezzosopraan **Virpi Räsänen** maakt het plaatje compleet. • LVL

DO • 26 SEP • 19.00
Festival 20/21 – Beethoven en Schönberg

Quatuor Danel, Virpi Räsänen
& Pieter Bergé

Leuven, stadsschouwburg, via
CC De Factorij, 02 307 72 72 of GC De Muze
van Meise, 02 892 24 40 of CC Strombeek,
02 263 03 43

Arnold Schönberg

© ANDERE PLANETEN VERKENNEN

De film over de bende

FILM *Niet schieten* is een van die films die je eigenlijk gezien moet hebben. Ofwel ben je oud genoeg om zelf de tijd te hebben meegemaakt waarin de terreur van de Bende van Nijvel het hele land in de ban hield. Ofwel behoor je tot de generatie die er alleen maar over heeft horen vertellen. In beide gevallen zorgt de zorgvuldige en respectvolle film van **Stijn Coninx** voor een reis terug in de tijd. Meer bepaald naar de dagen voor en na 9 november 1985, toen de Bende toesloeg met een bloedige aanslag in de Delhaize

van Aalst. Aan de hand van de ware getuigenis van David Van de Steen, die als negenjarige de aanslag overleefde terwijl zijn ouders en zijn zusje om het leven kwamen, brengt Coninx op een emotionele manier een persoonlijk en nationaal trauma in beeld. Jan Declair, Viviane De Muynck, Louis Talpe, maar ook de jonge broertjes Kes en Mo Bakker zorgen voor indrukwekkende acteerpresetaties. • MB

Niet schieten

VR • 20 SEP • 14.00 EN 20.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DO • 26 SEP • 14.30 EN 20.00

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

Ramspoed op twee wielen

VARIA Ballet Dommage is een zootje ongeregeld dat ongewoon locatietheater maakt voor jong en minder jong. De inspiratie voor hun nieuwste voorstelling, *Melvius*, komt van rondtrekkende wagenspelen. Wagens worden vervangen door volgestapelde, groteske fietsen, waarmee ze door de straten paraderen. Het thema: kommer en kwel. En ook wel een sprankeltje hoop. Want de bezielers van het collectief, Maxim Storms en Katrien Valckenaers, hebben talent voor straffe verhalen over de kleine, nietige mens die tegelijk ongeremd droomt. Hun vorige creatie, met de onuitspreekbare titel *Klutserkrakkekililokatastrof* was een schot in de roos. Uit de lovende recensies onthouden we: 'een belevenis', 'enorm spelplezier', 'een slimme, dartele, intens wrede voorstelling'. Het startschot voor *Melvius* wordt gegeven in Leuven, nadien trekt de karavaan verder met de decors hangend aan de fiets, helemaal tot Genk. Op elke stopplaats verrassen ze de bewoners met absurde, bevreemdende interventies en hun 'catastrofaal' spektakel. Je bent gewaarschuwd! • LVL

3, 4 EN 5 SEP • 15.30 EN 19.30

Melvius!

Ballet Dommage

Leuven, 30 CC, www.30cc.be

Bijzondere ervaring

MUZIEK Stef Kamil Carlens maakt al een paar decennia de mooiste liedjes, eerst met dEUS en daarna met zijn eigen Zita Swoon Group. Recent toonde hij voor een breed publiek een paar straffe staaltjes van zijn kunnen door in het populaire liedjesprogramma *Liefde voor muziek* op VTM intrigerende covers te brengen van Belgische hits als *The Way To Your Heart* van Soulsister en *La Mamadora* van Bart Kaëll. In september komt zijn nieuwe soloalbum *Solo* uit, dat werd voorafgegaan door de single *Making Butter, Baking Bread*. Nog geen week na de release van de nieuwe plaat is Carlens in CC De Factorij te gast met een programma dat vooral draait rond zijn enthousiast ontvangen poppy solodebuut *Stuck In The Status Quo* uit 2017. Een bijzondere ervaring voor de echte muzikliefhebber, want met zijn band (Wim De Busser op drums, Nicolas Rombouts op bas, Nel Ponsaers op keyboard en Alma Auer op harp) produceert de charismatische Antwerpse multi-instrumentalist rijke, soms exotische arrangementen en doorkruist hij verschillende genres en gemoedstoestanden. Bovendien heeft Carlens ook een uitgebreide songcatalogus om steeds weer op een originele manier naar terug te grijpen. En wie weet speelt hij ook al wat nieuw werk. • MB

ZO • 28 SEP • 20.00

Stuck in the status quo

Stef Kamil Carlens
Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

Dat heet dan **gelukkig zijn**

MUZIEK Actrice en liedjesschrijfster Mary Boduin, die heel wat teksten van **Ann Christy** op haar conto heeft, vertelt. Natalie Schoonbaert zingt bekende en minder bekende nummers uit het oeuvre van Christy. Dirk Van der Linden speelt piano. Samen brengen ze een ontroerende hommage aan de zangeres die zich het collectieve geheugen in zong met hits als *Dag vreemde man*, *Gelukkig zijn* of *De roos*. Mary Boduin stond op de planken in de Brusselse KVS en speelde in een film van Louis de Funès, maar het bekendst werden haar liedjes. In de loop van haar carrière schreef ze er zo'n vijfhonderd. Voor artiesten zoals Louis Neefs, Liliane Saint-Pierre, Gunther Neefs en Jimmy Frey. Liedjes schrijven kwam per toeval.

Probeer eens iets, raadde een zangcoach bij de voorrondes van het songfestival haar aan. Dat werd *Alleen met zijn twee* van Louis Neefs. Het nummer viel in de smaak en Boduin mocht meer leveren. Wat later schreef ze *Dag vreemde man*, dat via een omwegje bij Ann Christy belandde. Het nummer werd een hit en zangeres en liedjesschrijfster hielden er een hechte vriendschap aan over. • IM

ZO • 29 SEP • 14.00

Dat heet dan gelukkig zijn

Mary Boduin, Dirk Van der Linden
& Natalie Schoonbaert
Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

De Zuid-Afrikaanse **roman**

LITERATUUR In Brussel, met 183 nationaliteiten een van de meest kosmopolitische steden ter wereld, worden minstens 50 verschillende talen gesproken. En gelezen. Op de Europese dag voor de meertaligheid pakt deBuren uit met een minifestival dat de Zuid-Afrikaanse literatuur in de kijker zet. Zuid-Afrika is behalve een land met een roerige geschiedenis ook het land met elf officiële talen. Deze boegbeelden zakken af naar onze hoofdstad: **Karin Brynard**, die voor ze spannende en grappige boeken schreef, werkte als politiek correspondent en getuige was van de vrijlating van Mandela en de geboorte van een nieuw Zuid-Afrika. Ook **Valda Jansen** was actief als journalist en columnschrijver voor ze zich op poëzie toelagde. De jonge dichter **Pie-**

ter Odendaal ijvert voor meertalige poëzieplatforms en buigt zich over *spoken word* als een manier om tolerantie te bevorderen. **Riana Scheepers**, die opgroeide te midden van Zoeloe-kinderen, verwerkt in haar romans thema's uit inheemse verteltradities. **Eben Venter** schreef zeven veelgeprezen romans, waarin hij het graag heeft over migrantenervaring, homoseksualiteit en milieubehoud. Natuurlijk is er ook muziek van *kletsrymer* **Frazer Barry** die allerlei zelfgemaakte instrumenten bespeelt. • IVL

DO • 26 SEP • 19.30

Avond van de Afrikaanse roman

Brussel, deBuren,
www.deburen.eu

Ann Christy

Kleurrijke klanken

MUZIEK 25 jaar geleden richtte **Marie Daulne**, de Belgisch-Congolese zangeres en componiste, **Zap Mama** op. De ongewone fusion van multivocale klanken verrasten en waren meteen een schot in de roos. Op korte tijd werd de groep bekend in binnen- en buitenland. Vandaag weet Zap Mama ons opnieuw te verrassen. Deze keer met hun nieuwe album *Eclectic Breath*. Op dit album hoor je een sound die verfrissend vernieuwend klinkt. Een combinatie van beatboxers, vocalisten, elektronische beats zorgt voor een kleurrijk klankgeluid. Het is een sound met diepgang die je energie geeft. Een energie die weliswaar niet gemeten, maar des te meer gevoeld kan worden. Op de website

van Zap Mama wordt het effect van *Eclectic Breath* als volgt omschreven: 'This record is an elixir crafted to transport us beyond our senses into a unified world.' Of de a-capellastemmen er effectief in slagen je naar een andere wereld te voeren? Ze zullen je in ieder geval niet onberoerd laten. Hun geraffineerd samenspel opent de poorten van een universum waar menselijke klanken iets betoverends krijgen. • ND

ZA • 21 SEP • 20.00

Eclectic Breath

Zap Mama

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

© JEF ROES

Volg de straatacrobaat

Ken je die jonge straatacrobaten die van bruggen en muurtjes springen, in bomen en dakgoten klimmen en tegen gevels oplopen alsof het niets is? Wel, zij stappen tegenwoordig vanuit hun filmpjes op sociale media recht de werkelijkheid van Strombeek-Bever in. **Be Flat** is het Gents circus- en straattheatergezelschap van Ward Mortier en Thomas Decaesstecker. De twee mixen acrobatisch circus met urban sports in de spectaculaire, inventieve en interactieve voorstelling *Follow Me*. De toeschouwers mogen de artiesten door de straten volgen terwijl de urban acrobats allerlei grappige en gevaarlijke stoten uithalen, waarbij de bestrating als dansvloer dient en het verkeer als soundscape. Ook de trucjes en foefjes die je allemaal met een eenvoudig klapstoeltje of een ladder kan uithalen, blijken onbeperkt. Jong en oud wordt op sleeptouw genomen en reageren uitgelaten na de finale die helemaal over the top gaat. Een belevenis waar je deel van wil uitmaken. • MB

14 EN 15 SEP

Follow me (+6j)

Be Flat

Grimbergen, op locatie:

straattheater, 02 263 03 43

Valentijn Dhaenens

Gezien en gehoord worden?

THEATER Verwacht geen theaterversie van de boeken van Karl Ove Knausgård, Noorwegens belangrijkste exportproduct na zalm en olie. Wel diende de literaire rockster als inspiratie voor een monoloog over hoe de mens zichzelf boven het banale tracht te verheffen.

Theatermaakster, en boegbeeld van Dagen Zonder Vlees, Alexia Leysen tracht in *Knaus* te ontrafelen wat Knausgård bezielde om de details van zijn leven en dat van zijn familie en vrienden in boekvorm te gieten. En waarom die romans vervolgens door miljoenen mensen wereldwijd worden verslonden. Of verguisd, want zoals dat gaat met controversiële schrijvers heb je *lovers* en *haters*.

OP ONSZELF

Knausgård zit vast in de realiteit en probeert daaruit te ontsnappen via de taal, aldus Leysen. Voor haar is hij een voorbeeld van hoe hard we vandaag de dag op onszelf gefocust zijn. 'We gaan de betekenis niet meer zoeken in iets dat buiten onszelf ligt, in iets hoger, maar bij onszelf. Wie ben ik, wat doe ik, wat beteken ik voor de maatschappij? De behoefte om gezien te worden, wordt alleen maar groter, met alle gevolgen van dien.' Leysen wil onderzoeken wat de keerzijde is van die behoefte, van dat verlangen om boven de middelmaat uit te stijgen. Knausgård wil met zijn schrijven recht naar het hart van de dingen. 'Dat hart, dat zijn de momenten waarop je het leven als heel intens ervaart. Je hebt net een kind gekregen, je bent verliefd, je hebt een prijs behaald, je ziet dat de wereld mooi is, wat dan ook. Hij onderneemt een vergeefse poging om die intensiteit als leidraad in zijn leven aan te houden. De realiteit is echter vaak heel plat en banaal. Je voelt niet veel. In

plaats van dat de wereld open is, heb je het gevoel dat alles gesloten is.'

COMPLEET ANDERS

Leysen komt uit de stal van *d e t h e a t e r m a k e r*, een productiehuis met een neus voor jong, opkomend talent. Haar vorige voorstelling, *My Life with the Tree*, had quasi geen tekst en was lichtjes absurd. Voor *Knaus* gooit ze het over een radicaal andere boeg. Acteur Valentijn Dhaenens, die we kennen van zijn aardige monoloog *De Kleine Oorlog*, mag ook hier weer flink wat tekst brengen. Hij geeft geen gestalte aan de Noorse schrijver, maar aan een man, een personage dat is ontstaan door de samensmelting van elementen uit Knausgård's boeken en de fantasie van de makers. Een personage dat, net als de ik-persoon van zijn boeken, heel herkenbaar is, afwisselend banaal en diepzinnig, en het publiek nodig heeft om zijn verhaal te vertellen.

Tijdens de research voor deze voorstelling sprak Leysen met vijftig Knausgårdlezers van alle leeftijden en met de meest uiteenlopende achtergronden. Ze vroeg hen wat ze fascinerend vinden aan zijn werk, wat ze bij zichzelf herkennen, waaraan ze zich ergeren. Of ze nu fan waren of niet, de boeken van de Noorse schrijver maakten duidelijk wat los, want velen vertelden erg persoonlijke dingen die ze normaal niet zouden delen. De hedendaagse mens wil blijkbaar niet enkel gezien, maar ook gehoord worden. • LENE VAN LANGENHOVE

DO • 26 SEP • 20.30

Knaus

Brut/Alexia Leysen
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

PODIUM

THEATER

VR • 20 SEP • 20.30
Parabel van de blinden

De Verooveraars
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZA • 21 SEP • 20.15
De Ezels van Bruegel

Gilde van vrije acteurs en speel-
mannen Pajottenland & Zennevallei
Aalsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DO • 26 SEP • 20.30
Knaus

Brut/ Alexia Leysen
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

VR • 27 SEP • 20.30
Totdatzeerdoet

Pascale Platel, Roos Van Acker &
Nele Van den Broeck
Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

ZO • 29 SEP • 14.00
Till it's over

SKaGeN
Grimbergen, op locatie: S.M.A.K.,
02 263 03 43

KIDS

VR • 13 SEP • 21.00
Firebirds

Theater Titanick
Hoeilaart, kruispunt gemeentevijver,
www.druivenfestival.be

ZA • 14 SEP • 11.00, 14.00 EN 16.30
Nachtwacht

Studio 100
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

14 EN 15 SEP
Follow me (+6j)

Be Flat
Grimbergen, op locatie: straattheater,
02 263 03 43

ZO • 22 SEP • 9.00
Missing link (+5j)

ontbijtfilm
Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZO • 22 SEP • 14.00
Seizoensopening (+3j)

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 22 SEP • 13.00, 15.00 EN 17.00
De bus met benen (+4j)

installatie
Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZO • 22 SEP • 10.00
Dikkertje Dap (+4j)

ontbijtfilm
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

26, 27 EN 28 SEP • 20.30
Fidelis Fortibus (+12j)

Circus Ronaldo
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 27 SEP • 19.00
Badaboem (+6j)

Nic Balthazar, Bert Huysentruyt &
Anabelle Dewitte
Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

ZO • 29 SEP • 10.30
**Nachtwacht: de poort
der zielen (+6j)**

familiefilm
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZO • 29 SEP • 10.00
Binti (+8j)

familiefilm
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZO • 29 SEP • 15.00
Dumbo

familiefilm
Aalsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

HUMOR

DO • 26 SEP • 20.00
Deel mij

Veerle Walschaert
Linkebeek,
GC de Moelie, 02 380 77 51

26 EN 27 SEP • 20.00
Be careful what you wish for

Alex Agnew
Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

MA • 30 SEP • 20.30
Comedy Club

Moshin Abbas, Stijn Verdegem &
David Galle
Dilbeek, Lou's Plek,
02 466 20 30

DANS

WO • 25 SEP • 20.30
TrapTown

Ultima Vez/ Wim Vandekeybus
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

LITERATUUR

DO • 12 SEP • 20.00
**Terug naar toen
we begonnen**

poëzieavond
Sint-Pieters-Leeuw, kasteel
Groenenberg, 02 371 22 62

DO • 26 SEP • 19.30
**Avond van
de Afrikaanse roman**

Brussel, deBuren,
www.deburen.eu

SENIOREN

DI • 24 SEP • 14.00
Onsterfelijke melodieën

Pirouette Trio
Overijse, wzc Mariëndal,
02 687 59 59

ZA • 14 SEP • 20.30
Sell Me Your Coat

Grimbergen, zomers pop-up terras,
02 263 03 43

MA • 16 SEP • 15.00
Het Erfgoed

Willy Sommers
Hoeilaart, GC Felix Sohie,
02 657 05 04

DO • 19 SEP • 20.30
Glorieuze Bevrijding

Raymond van het Groenewoud
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR • 20 SEP • 20.15
**The Clement Peerens
Exposition**

Aalsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

VR • 20 SEP • 20.30
The Bootleg Sixties

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

TILL IT'S OVER (29/9)

DUMBO (29/9)

TRAPTOWN (25/9)

VR • 20 SEP • 20.00

Stephanie Struijk

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZA • 21 SEP • 20.00

Eclectic Breath

Zap Mama
Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA • 21 SEP • 20.00

Hommage à Brel

Filip Jordens
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

WO • 25 SEP • 20.30

The Advice to Travel Light

Marble Sounds
Ternat, CC De Ploter, 02 466 20 30

VR • 27 SEP • 20.00

Mercury Rising

Tribute to Freddy Mercury & Queen
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

VR • 27 SEP • 20.30

Wachten op Do Groot

De Frivole Framboos
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR • 27 SEP • 20.00

Roots 66

Günther Neefs & Guy De Pré
Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

VR • 27 SEP • 20.30

Histrilogy: het verhaal van de 2 meter sessies

Jan Douwe Kroeske, Johannes Verschaeve, Roland e.a.
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 28 SEP • 20.00

Stuck in the status quo

Stef Kamil Carlens
Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA • 28 SEP • 20.00

De Rand + Uberdope

Hip, hop & happening
Wommel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZA • 28 SEP • 20.30

Living Roots: Ladies of the 90's

Hannelore Bedert, Jorunn Bauweraerts, Gert Bettens & Lennart Maes
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA • 28 SEP • 20.00

János Gyula Csikós Quartet

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

ZO • 29 SEP • 14.00

Dat heet dan gelukkig zijn

Mary Boduin, Dirk Van der Linden & Natalie Schoonbaert
Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

KLASSIEK

ZO • 29 SEP • 14.00

Meuzemuzeconcert

Akad'amuse Ensemble
Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

DO • 26 SEP • 19.00

Festival 20/21 – Beethoven en Schönberg

Quatuor Danel, Virpi Räisänen & Pieter Bergé
Leuven, stadsschouwburg, via CC De Factorij, 02 307 72 72 of

GC De Muze van Meise, 02 892 24 40 of CC Strombeek, 02 263 03 43

JAZZ

DO • 26 SEP • 20.15

Erik Bogaerts Kwartet

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

22, 23 SEP EN 3, 5 OKT

Jazz met Pit-festival

40 Jaar Jazz Hoeilaart
Verschillende locaties, 02 657 31 79 of 02 657 05 04 of 02 766 52 03

Dolor y gloria

DI • 3 SEP • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI • 3 SEP • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MA • 23 SEP • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO • 29 SEP • 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO • 4 SEP • 20.00

Duelles

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO • 8 SEP • 20.00

Rocketman

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI • 10 SEP • 20.30

The Wild Pear Tree

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Le jeune Ahmed

DI • 10 SEP • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 15 SEP • 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA • 16 SEP • 20.30

Minding the gap

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Dirty God

DI • 17 SEP • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI • 24 SEP • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI • 17 SEP • 14.00

Bienvenue chez les ch'tis

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DI • 17 SEP • 20.30

Queen of Hearts

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO • 19 SEP • 15.00 & 20.00

Pájaros de Verano

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

DO • 19 SEP • 13.30

Groenten uit Balen

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

Niet schieten

VR • 20 SEP • 14.00 EN 20.00

Wommel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DO • 26 SEP • 14.30 EN 20.00

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO • 22 SEP • 20.30

Strmbk

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

THE CLEMENT PEERENS EXPLOSION (20/9)

THE WILD PEAR TREE (10/9)

MINDING THE GAP (16/9)

ZO • 22 SEP • 20.00

The professor and the madman

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI • 24 SEP • 20.00

At Eternity's Gate

Julian Schnabel
Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

DI • 24 SEP • 20.30

They shall not grow old

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MA • 30 SEP • 20.30

Midssommar

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

TOT 15 SEP

Lengeler, Van As & Van den Troost

Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

19 SEP TOT 5 OKT

Biënnale leerkrachten Academie August De Boeck

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

21 TOT 27 SEP

Paul Joncheere en Lucia Peeters

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

TOT 23 SEP

Before or after

Anetta Mona Chişa & Lucia Tkačova
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

27 SEP TOT 3 NOV

Achter het raam en op de muur

historische affiches uit Tervuren
Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

TOT 29 SEP

Vlaamse Meesters in situ: Gerard Seghers

Gaasbeek, Sint-Gertrudiskapel,
www.vlaamsemeestersinsitu.be

TOT 6 OKT

IncarNations

African art as philosophy
Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 31 OKT

Vera Ghys

Kam kiest voor Kunst
Wezembeek-Oppem,
cafeteria GC de Kam,
02 731 43 31

MA • 23 SEP • 19.00

Kookworkshop: haverhout

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

TOT 8 SEP

Bruegeliaanse Streken

kunstwandeling
Lennik, Bree-Eik Hoeve,
www.bruegel2019.be

3, 4 EN 5 SEP • 15.30 EN 19.30

Melvius!

Ballet Dommage
Leuven, 30 CC,
www.30cc.be

Ezelsoor

boekenkaftdag

WO • 4 SEP • 12.00

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

WO • 4 SEP • 13.00

Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR • 6 SEP • 15.30

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

ZO • 8 SEP • 14.00

Highland Games

Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO • 15 SEP • 14.00

Nerorock

Hoeilaart, Jan van Ruusbroecpark,
www.nerorock.be

ZO • 22 SEP • 13.00

Plein Publiq

straattheater
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO • 29 SEP • 14.00

Trekpaardendag

Sint-Pieters-Leeuw, Colomapark,
02 371 22 62

Volg ons ook op

www.facebook.com/RandKrant

en www.randkrant.be

NIET SCHIETEN (20/9 & 26/9)

MIDSSOMMAR (30/09)

INCARNATIONS (TOT 6/10)

KOOKWORKSHOP: HAVERMOUT (23/09)

MOOIESTE PLEK IN SLOVAKIJE

De bergachtige streek
Vysoké Tatry.

LEKKERNIJ

Bryndzové halusky,
aardappelpasta met
schapenkaas en spekjes.

MOOIESTE HERINNERING

Met mijn grootvader
druiven plukken en wijn
maken.

Altijd een uitweg

Bij Zuzana en Matus Sekera in de Vriendschapstraat in Hoeilaart voel je je meteen welkom. En ook een beetje op vakantie in Slowakije, het land waarvan ze vandaan komen.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

De Slovaakse kruidenthee die Zuzana opdiend, komt van Liptov, de streek waar zij en haar echtgenoot opgroeiden. Een bergachtig gebied waar je in de uitgestrekte, ongerepte natuur verloren kan lopen.

VERLIEFD OP DE BELGISCHE KUST

In 2006 besloot Matus zijn echtgenote Zuzana te volgen. Zij werkte als vertaalster voor de Raad van de Europese Unie in Brussel. Met zijn ervaring als IT-architect kon hij onmiddellijk aan de slag bij een bedrijf in Brussel. 'Ik heb

even getwijfeld of ik de stap naar België zou zetten, maar dat is goed meegevallen. Wat ons bijzonder aantrok was de Belgische kust, en dan vooral De Haan. Wat een charmante badplaats!' Wat vonden ze nog opvallend anders in hun nieuwe land? 'Het multiculturele van Brussel was voor ons een totaal nieuw gegeven. Wat een contrast met de Slovaakse hoofdstad Bratislava, waar je vooral mensen met dezelfde achtergrond tegenkomt. Het kleurrijke en multiculturele aspect heeft ons van meet af aan aangetrokken. Net zoals het leren en spreken van de Nederlandse en Franse taal', zegt Zuzana.

HARDE WERKERS

Uit het gesprek blijkt dat er naast verschillen ook gelijkenissen bestaan tussen de Slovaakse en Belgische mentaliteit. Matus: 'Slovaken zijn harde werkers. Wij houden ervan om een eigen huis te hebben en zijn bereid daar veel inspanningen voor te leveren. De renovatie van ons huis in Hoeilaart heb ik graag gedaan. Ik hou ervan de handen uit de mouwen te steken.'

Klussen is niet meteen aan Zuzana besteed. Geef haar maar een wandeling in het Zoniënwoud of een online cursus over psychologie. Wandelen doet ze het liefst in het gezelschap van Matus. 'Weet je wat ik zo aan hem waardeer? Zijn oplossingsgerichte manier van denken. Doet er zich een probleem voor, dan is hij de eerste die met een oplossing voor de dag komt. Hij ziet altijd een uitweg. Zijn positieve kijk op het leven heeft mij al vaak geholpen om met moeilijke situaties om te gaan. Hij blijft niet bij de pakken zitten en dat moedigt je aan om door te gaan.'

LEREN VISSEN

In zijn vrije tijd doet Matus vrijwilligerswerk voor de gemeente Hoeilaart. Bij evenementen is hij regelmatig fotograaf van dienst. Daarnaast zet hij zich ook in voor CoderDojo. Dat is een organisatie die kinderen leert programmeren. 'Het is zalig om kinderen te leren hoe ze hun eigen games kunnen programmeren. De vreugde die ze daaruit halen, is prachtig om te zien.' Matus is ervan overtuigd dat je mensen een grote dienst bewijst door ze niet afhankelijk te maken. *Geef een man een vis en hij heeft eten voor één dag. Leer een man vissen en hij heeft eten voor heel zijn leven.* Zuzana benadrukt hoeveel vreugde Matus haalt uit het doorgeven van zijn kennis aan kinderen. Zij kijkt uit naar de dag dat zij zelf kinderen zullen hebben. In 2016 dienden ze een aanvraag voor adoptie in. Begin 2019 werden ze geschikt verklaard. 'Wij zijn er klaar voor om kinderen in ons leven te verwelkomen en ze een toekomst te geven.'

DE

IMMER EIN AUSWEG

Im Jahre 2006 beschloss Matus, seiner Gattin Zuzana zu folgen. Sie arbeitete als Übersetzerin beim Rat der Europäischen Union in Brüssel. Mit seiner Erfahrung als IT-Architekt konnte er umgehend bei einem Unternehmen in Brüssel anfangen. 'Ich habe kurz gezweifelt, ob ich den Schritt nach Belgien machen sollte, aber es war dann halb so schlimm. Was mich besonders angezogen hat, war die belgische Küste, und dann vor allem De Haan. Was für ein charmanter Badeort!' Was fanden sie sonst noch auffällig anders in ihrem neuen Land? 'Das Multikulturelle von Brüssel war für uns etwas völlig Neues. Was für ein Kontrast zur slowakischen Hauptstadt Bratislava, wo man vor allem Menschen mit dem gleichen Hintergrund trifft. Der farbenfrohe und multikulturelle Aspekt hat uns von Anfang an angezogen. Genau wie das Lernen und Sprechen der niederländischen und der französischen Sprache', sagt Zuzana.